

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Specifická činnost policejních složek v rámci ČR

Bc. Tomáš Martinec

© 2017 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Tomáš Martinec

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Specifická činnost policejních složek v rámci ČR

Název anglicky

Specific Activities of Police Forces within the Czech Republic

Cíle práce

Cílem práce je:

- Vymezení právní úpravy zkoumané problematiky
- Rozbor rizik v podmínkách konkrétního subjektu
- Aplikace zadané problematiky v konkrétním prostředí
- Formulace poznatků
- Návrhy na opatření, případná doporučení

Metodika

- shromáždění a studium odborné literatury
- roztřídění získaných poznatků dle předem stanovených kritérií s využitím metody analýzy právních textů
- sběr dat
- analýza situace v podmínkách konkrétního subjektu
- objektivní a subjektivní rizika
- komparace zjištění faktického stavu v souladu s platnou legislativou
- vyhodnocení, diskuze, závěr s návrhy případných opatření s využitím metody komparace zjištěných poznatků z teoretické a praktické části práce

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Policie ČR – Potápění – Policejní potápěči – Poříční oddělení – Vodní prostředí – Součinnost – Rizika

Doporučené zdroje informací

BROŽOVÁ, E. Policisté a voda. Policista. 2013, číslo 8, strana 12. ISSN 1211-7943.

MOUNTAIN, A. Potápění. Praha: Svojka & Co, 1998. stran 160. ISBN 80-7237-134-7.

NOVOMESKÝ, F. Potápěčská medicína. 1. vyd. Martin (Slovensko): Osveta, 2013. stran 415. ISBN 978-80-8063-397-4.

PIŠKULA, F., PIŠKULA, M. a ŠTĚTINA J. Sportovní potápění. 1. vyd. Praha: Naše vojsko, 1985. stran 360. bez ISBN.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Dohoda o spolupráci při potápěčských činnostech. Praha, 2012. stran 5.

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. Statut poříčního oddělení Labe krajského ředitelství policie Středočeského kraje (PSC-340/PDS-PS-2007). Praha, 2007. stran 6.

TRAINITO, E. Podmořské divy světa. 1. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. stran 300. ISBN 80-7181-126-2.

VOKUŠ, J. Policie České republiky. 2. vyd. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. stran 84. bez ISBN.

Předběžný termín obhajoby

2016/17 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Ivana Hájková

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 14. 11. 2016

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 11. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 02. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Specifická činnost policejních složek v rámci ČR" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 07. března 2017

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí práce Mgr. Hájkové za její vstřícný a ochotný přístup včetně všech podnětných názorů při psaní práce. Další poděkování patří všem nejbližším, kteří jsou mi oporou při časově náročném a nelehkém vysokoškolském studiu. Nechci též opomenout velké díky všem kolegům z PP ČR, kteří mi umožnili přístup k interním materiálům souvisejících s diplomovou prací.

Specifická činnost policejních složek v rámci České republiky

Souhrn

Cílem diplomové práce je komplexní pohled na profesi policejního potápění, se zaměřením na výkon této specializované činnosti jako servisní služby pro ostatní resortní složky, složky Integrovaného záchranného systému a v neposlední řadě i pro veřejnost či občana.

Autor práce prezentuje činnost jednoho z organizačních článků Policie České republiky, speciálního policejního útvarů, který se mimo jiné touto činností zabývá a analyzuje tuto profesní aktivitu v rámci České republiky.

Klíčová slova:

Policie České republiky – Policejní potápěči – Poříční oddělení – Potápění – Vodní prostředí – Součinnost – Rizika

Specific Activities of Police Forces within the Czech Republic

Summary

The aim of this graduation thesis is the comprehensive view on the police diving profession focused on the performance of this specialised activity as the service for other departmental units, bodies of the Integrated Rescue System and last but not least also for the public and citizens.

The author of this thesis presents activities of one organisational part of the Police of the Czech Republic, special police unit, which is involved among others in this activity and which analyses this professional activity within the Czech Republic.

Keywords:

Police of the Czech Republic – Police divers – The waterway units – Diving – The aquatic environment – Cooperation – Risks

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce.....	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	15
3.1 Potápění.....	15
3.2 Profesionální potápění	16
3.3 Policie České republiky.....	16
3.3.1 Historie a tradice.....	17
3.3.2 Okolnosti vzniku Policie ČR.....	19
3.3.3 Organizace a řízení	20
3.3.4 Vize a budoucnost sboru	22
3.3.5 Financování Policie České republiky	23
3.4 Policejní potápěči.....	23
3.4.1 Historie a vývoj policejních potápěčských aktivit	25
3.4.2 Výstroj a výzbroj	26
3.4.3 Vyhledávání a vyzvedávání	27
3.4.4 Problémy a rizika při potápěčských aktivitách	28
3.4.5 Mezinárodní spolupráce	28
4 Vlastní práce	30
4.1 Vodní prostředí	30
4.2 Poříční oddělení Labe.....	31
4.2.1 Labe a okolí - pátrací činnost	33
4.3 Potápěčské aktivity v rámci Policie ČR	34
4.4 Úkoly a činnost policejních potápěčů	35
4.5 Odbor speciálních potápěčských činností a výcviku	35
4.6 Kritéria výběru policejních potápěčů	38
4.6.1 Instruktor výcviku potápěčských činností.....	38
4.7 Výcviky a odborné kurzy policejních potápěčů.....	39
4.7.1 Prvotní výcvik	39
4.7.2 Policejní potápěč P0 – vstupní kurz.....	39
4.7.3 Policejní potápěč P1 – základní kurz.....	40
4.7.4 Policejní potápěč P2 – technik	40
4.7.5 Policejní potápěč P3 – supervizor	40
4.7.6 Policejní potápěč P4 – hloubkový.....	41

4.7.7	Policejní potápěč T1 – taktický	41
4.7.8	Policejní potápěč T2 – taktický	41
4.7.9	Kvalifikační kurz – PPL.....	42
4.7.10	Kvalifikační kurz – Nitrox	42
4.7.11	Kvalifikační kurz – OMU a zajišťování stop na a pod vodou.....	42
4.8	Zdravotnické zajištění kurzů a soustředění	43
4.9	Spolupráce na mezinárodní úrovni	44
5	Výsledky a diskuse	49
5.1	Vyhodnocení pátrání PO Labe za období 2014 – 2016	49
5.2	Vyhodnocení činnosti PO Labe za období 2014 – 2016	54
5.3	Vyhodnocení ponorů PO Labe za období 2014 – 2016	58
5.4	Vyhodnocení práce PO Labe za období 2014 – 2016	62
5.5	Vyhodnocení lokalit PO Labe za období 2014 – 2016	64
6	Závěr	67
7	Seznam použitých zdrojů	69
8	Přílohy.....	71
	Seznam obrázků.....	72
Seznam obrázků		
Obrázek 1:	Policejní potápěč	72
Obrázek 2:	Pátrací činnost.....	72
Obrázek 3:	Práce pod vodou.....	72
Obrázek 4:	Potápěčská akce	73
Obrázek 5:	Potápění pod ledem.....	73
Obrázek 6:	Potápěčský výcvik	73
Seznam tabulek		
Tabulka 1:	Vstupní požadavky policejního potápěče	37
Tabulka 2:	Vyhodnocení pátrání za rok 2014.....	49
Tabulka 3:	Vyhodnocení pátrání za rok 2015.....	50
Tabulka 4:	Vyhodnocení pátrání za rok 2016.....	51
Tabulka 5:	Vyhodnocení činnosti za rok 2014.....	54
Tabulka 6:	Vyhodnocení činnosti za rok 2015.....	55
Tabulka 7:	Vyhodnocení činnosti za rok 2016.....	55

Tabulka 8: Vyhodnocení ponorů za rok 2014.....	58
Tabulka 9: Vyhodnocení ponorů za rok 2015.....	58
Tabulka 10: Vyhodnocení ponorů za rok 2016.....	59
Tabulka 11: Vyhodnocení práce za rok 2014.....	62
Tabulka 12: Vyhodnocení práce za rok 2015.....	62
Tabulka 13: Vyhodnocení práce za rok 2016.....	62
Tabulka 14: Vyhodnocení lokalit za rok 2014.....	64
Tabulka 15: Vyhodnocení lokalit za rok 2015.....	64
Tabulka 16: Vyhodnocení lokalit za rok 2016.....	64

Seznam grafů

Graf 1: Počet potápěčských akcí za období 2014 - 2016.....	52
Graf 2: Počet hodin pod vodní hladinou za období 2014 - 2016	52
Graf 3: Vyhodnocení pátrání PO Labe za období 2014 - 2016	53
Graf 4: Zachráněné hodnoty za období 2014 - 2016.....	54
Graf 5: Celkový počet činností období 2014 - 2016	56
Graf 6: Celkový počet hodin období 2014 - 2016.....	56
Graf 7: Vyhodnocení činností PO Labe za období 2014 - 2016	57
Graf 8: Vyhodnocení činností za období 2014 – 2016 v rámci ČR.....	57
Graf 9: Celkový počet ponorů období 2014 - 2016.....	60
Graf 10: Celková doba ponorů období 2014 - 2016	60
Graf 11: Vyhodnocení ponorů PO Labe za období 2014 - 2016	61
Graf 12: Vyhodnocení ponorů za období 2014 – 2016 v rámci ČR.....	61
Graf 13: Vyhodnocení práce PO Labe za období 2014 - 2016	63
Graf 14: Vyhodnocení práce za období 2014 – 2016 v rámci ČR	63
Graf 15: Vyhodnocení lokalit PO Labe za období 2014 - 2016	65

1 Úvod

Téma diplomové práce si autor zvolil s ohledem na profesi, kterou vykonává u Policie České republiky a jeho zájmu o oblast policejní a bezpečnostní ochrany státu. V práci bude prezentována Policie České republiky jako profesionální subjekt zajišťující bezpečnost a dodržování zákonných norem. Následně se zpracování zaměří na potápěčskou činnost u tohoto ozbrojeného sboru a v empirické části bude analyzovaná činnost jednoho organizačního článku Policie ČR, který tyto aktivity zajišťuje a plní, jak v rámci svého resortu, tak i jako veřejnou službu.

Diplomová práce přiblíží čtenáři pojem potápění nejen jako jeden z největších úspěchů lidstva, kdy člověk pokořil hranice svého pozemského bytí a ponořil se do vodních hlubin, ale též nastíní práci profesionálů – policejních potápěčů, co jejich práce vsutku obnáší.

Autor využije své profesní a dlouhodobé znalosti v této oblasti, kterou aktivně vykonával u speciální složky Policie České republiky po dobu více jak 10 let s konstatováním, že tato problematika je mu skutečně blízká. Po nezaviněném pracovním úrazu, který mu způsobil roční pracovní neschopnost, se k potápění vrátil, nicméně následné okolnosti zapříčinily, že ne již jako aktivní policejní potápěč. Nelze opomenout i skutečnost, že jeho povolání umožňuje přístup k resortním materiálům a zdrojům, které využije při jejím zpracování.

Osobně hodnotí policejní potápěčskou činnost jako velice speciální a specifickou, která bezesporu patří k důležitým aspektům policejní práce. Už třeba proto, že policejní potápěč si nevybírání dobu, podmínky ani místo, kde bude nasazen. Pohybuje se v nepřírozeném prostředí, v každé roční době, pod ledem, ve dne i v noci, ve vodách s nízkou viditelností či kontaminací. Mnohdy je jeho potápěčská činnost vykonávána ve ztížených a zdraví škodlivých podmínkách.

Není pochyb o tom, že bezpodmínečně musí být ve výborném fyzickém, psychickém i zdravotním stavu. Policejní potápěč musí být schopen ve velmi krátké době efektivně vyhodnotit stanovený postup tak, aby neohrozil sebe nebo dalšího člena týmu. Z popsaného charakteru vyplývá, že výkon potápěčské činnosti klade vysoké nároky na jedince tuto činnost provozující.

Rovněž bude prezentována činnost jednoho z organizačních článků Policie České republiky – poříčního oddělení Labe, který plní úkoly ve věcech vnitřního

pořádku, bezpečnosti a další úkoly na vodních plochách a pod vodní hladinou – zejména provozuje policejní potápěčskou činnost. Dále útvár dohlíží nad dodržováním všech právních norem na středním toku řeky Labe a spolupracuje s ostatními organizacemi veřejné správy. Nelze přehlédnout ani fakt, že též plní i základní úkoly a standardy práce Policie České republiky.

Při zpracování práce bude autor nahlížet do odborných publikací a pracovat s neanonymními zdroji s využitím globální možnosti internetové sítě. Cílem snažení je pracovat se známými, dostupnými a podstatnými daty či informacemi, což dozajista umožní její kvalitní zpracování.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je možnost získání kvalitnější orientace v problematice specifických činností policejních složek v rámci České republiky. Autor práce přiblíží Policii ČR jako jeden ze subjektů veřejné správy a konkrétně se zaměří na aktivity služebních potápěčů, kteří působí na speciálním resortním organizačním článku. Seznámí se systematickou a právní úpravou jejich pracovního působení v rámci regionu i celé České republiky. Přiblíží pracovní náplň u konkrétního policejního útvaru. Důraz bude kladen na získání a praktické ověření teoretických poznatků v oblasti potápěčských činností. Konkrétně se autor v praktické části práce zaměří na sběr a zpracování dat u pozorovaného subjektu za tříleté pracovní období a následné komparace s daty v rámci celé ČR. Specifickým cílem práce bude provedení analýzy se statistickým vyhodnocením a zpracováním získaných dat.

2.2 Metodika

Metodika diplomové práce odráží přístup autora k řešení zadaného tématu, orientaci v základních výzkumných metodách a schopnost adekvátní volby těchto metod vzhledem k charakteru sledovaných cílů. Jedná se tedy o praktický postup, jak systémově a postupně realizovat výzkumné procedury vztahující se k realizaci výzkumného cíle. Autor práce získá potřebné teoretické poznatky z primárních i sekundárních pramenů a to zejména na základě studia odborné literatury související s danou problematikou, pochopitelně v kontextu s právními předpisy a normami výkonu potápěčské činnosti v rámci Policie ČR. V empirické části se zaměří na sběr a shromáždění potřebných dat za sledované období. Následně bude provedena analýza konkrétního subjektu, policejního útvaru, který se zabývá potápěčskou činností. Autor porovná zjištěné skutečnosti s výsledky výkonu potápěčských aktivit u Policie ČR v celorepublikovém měřítku. Data pro analýzu potápěčských aktivit budou čerpána z interních zdrojů odboru speciálních potápěčských činností a výcviku ŘSPP PP ČR. Pro přehlednost a lepší orientaci v dané problematice budou hodnoty zaneseny do tabulek, graficky zpracovány a statisticky vyhodnoceny. Pozorovací metodou autor práce zjistí v jakém rozsahu

a za jakých podmínek je nasazována a profesně využívána konkrétní policejní potápěčská skupina poříčního oddělení Labe.

3 Teoretická východiska

3.1 Potápění

Voda sice pokrývá 75% zemského povrchu, toto obrovské množství tekutiny představuje pouze velice malou část celkové hmoty planety. A přesto víme o tomto poměrně malém množství vody velmi málo. Ve vodním prostředí jsou podmínky zásadně odlišné od těch, jimž je uzpůsobeno naše tělo. I když jsme dokázali ovládnout téměř každý metr čtvereční pevné země, naše výzkumy pod vodní hladinou jsou velice recentní a jsou dosud omezené a nesoustavné.¹

Potápěčské aktivity člověka jsou v současnosti značně různorodé, od světově nejrozšířenějšího rekreačního potápění až po sestupy pracovních (komerčních) potápěčů do znečištěných vodních zdrojů nebo do extrémních hloubek za účelem splnění požadovaného pracovního úkonu. Takovým širokospektrálním potápěčským aktivitám odpovídá i používaná potápěčská výstroj – jiná pro rekreační potápěče v teplém tropickém moři, jiná pro komerční potápěče pracujícího v ledových vodách Severního moře. Člověk jako biologický tvor nedokáže přežít pod vodou bez pomoci speciální techniky (potápěčské výstroje), která musí uživateli principiálně zabezpečit tři základní parametry přežití:

- možnost dýchání pod vodou po dobu několika desítek minut až hodin;
- termoprotekci, ochranu proti chladu vody;
- schopnost efektivního pohybu pod vodou.

S náročností ponoru přitom vzrůstají také požadavky na doplňkovou potápěčskou výstroj (osvětlovací systémy, osobní dekompresní počítače, akcesorní tlakové lahve s plyny pro dekompresi, aktivní vyhřívání potápěčských obleků, celobličejevé masky nebo potápěčské přilby a jiné). Úměrně nárůstu složitosti potápěčské výstroje se zvyšuje také její hmotnost a objemnost, rovněž se adekvátně zvyšuje možnost poruchy nebo selhání systému. Znamená to, že i optimálně fungující potápěčská výstroj se může stát pro potápěče zdrojem problémů směřujících až k potápěčské nehodě tím více, ztratí-li některá ze součástí potápěčské výstroje kvůli technické závadě svou funkční způsobilost.

¹ TRAINITO, E. *Podmořské divy světa*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. s. 9.

Pokud hovoříme o potápění jako o volnočasové aktivitě, tak jde o různorodou množinu potápěčských aktivit, od nejrozšířenějšího technicky nenáročného rekreačního potápění, až po technické potápění, v jehož rámci jsou vykonávány náročné hloubkové, vrakové, jeskynní či jiné, obvykle explorativní ponory. Společným rysem všech těchto potápěčských činností je, že jsou vykonávány ve volném čase, mimo pracovní vztah a bez nároku na finanční odměnu za činnost pod vodou. Vyskytnou se i případy, kdy i některé technicky vyspělé skupiny rekreačních potápěčů vykonávají i jednoduchou pracovní činnost pod vodou, obvykle na základě jednorázové objednávky. Z hlediska saturační zátěže inertním plynem a z ní vyplývajících dekompresních obligací vykonávají rekreační potápěči jen jednoduché ponory do maximální hloubky 40 metrů, při krátkých dobách pobytu na dně nevyžadujících více než jednu bezpečnostní pod hladinovou dekompresní zastávku.²

3.2 Profesionální potápění

Do této skupiny jsou zařazeny všechny potápěčské činnosti vykonávané v rámci definovaného trvalého pracovního vztahu. Komerční potápěčské skupiny specializované na práce pod vodou existují i v České republice. Mezi profesionální potápěčské aktivity je možné zařadit i potápění v podmínkách hasičských a záchranných sborů, ve zvláštních jednotkách Policie ČR a Ozbrojených sil ČR.³

3.3 Policie České republiky

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, předpisy Evropských společenství a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky. Policie je dnes již běžně chápána jako pojem označující určitý policejní,

² NOVOMESKÝ, F. *Potápěčská medicína*. Martin: Osveta, 2013. s. 59-60.

³ Tamtéž, s. 78.

bezpečnostní sbor. Ve funkčním smyslu je sice pojetím velice blízkým tomuto chápání, ovšem jeho rozsah je mnohem širší. Tato složka zahrnuje nejen samotný policejně-bezpečnostní sbor, ale i další složky a instituce zajišťující tyto funkce.

Policie České republiky je podřízena ministerstvu vnitra. Tvoří ji policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. Zákon zřizuje 14 krajských ředitelství policie. Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů České republiky. Úkoly Policie České republiky plní cca 39.000 policistů ve služebním poměru a cca 9.000 zaměstnanců Policie České republiky v pracovním poměru.⁴

3.3.1 Historie a tradice

Policie České republiky se hrdě hlásí k tradicím prvorepublikových bezpečnostních složek, četnictva a státní policie. Přestože samostatný československý stát převzal obě složky z rakousko-uherské monarchie, do jejich řad přišli lidé, kteří se zasloužili o vznik republiky – účastníci domácího odboje a legionáři. Příslušníci četnictva a státní policie projevili svoje vlastenectví v době ohrožení republiky zejména službou v jednotkách Stráže obrany státu a v letech okupace zapojením do protifašistického odboje.⁵

Během prvních dvaceti let existence samostatného československého státu doznala původní rakouská organizační struktura četnictva nebyvalého rozmachu a zdokonalení. Byly zaváděny nové metody činnosti i technické prostředky, kterými disponovaly se utvářející specializované útvary na jednotlivých stupních řízení. Působily na větších územních obvodech, doplňovaly výkon služby zajišťovaný četnickými stanicemi. Jejich činnost umožnilo a ulehčilo i zavedení spojovacích a dopravních prostředků, čímž se zvýšila operativnost a akceschopnost četnického sboru. Zemská četnická velitelství tak vytvářela speciální organizační celky, často dočasné, jako byly kontrolní pohraniční stanice, polní četnictvo, četnické pohotovostní oddíly. Státní policejní úřady vznikaly postupně tam, kde bylo třeba a také podle finančních možností státu. Podle velikosti a charakteru plněných úkolů to byla policejní ředitelství, komisařství, případně expozitury těchto úřadů

⁴ VOKUŠ, J. *Policie České republiky*. Praha: PP ČR, 2010. s. 3.

⁵ Tamtéž, s. 4.

a pohraniční policejní komisařství. Ke konci dvacátých let jich bylo již ke třiceti, avšak jejich činnost nebyla nijak zvlášť koordinována. Při hrozícím a narůstajícím fašistickém nebezpečí se začala státní policejní správa sjednocovat. Policejní úřady vznikaly podle potřeby a bez ohledu na souhlas obce, takže v roce 1938 u nás bylo již přes sto policejních úřadů. Místo čtyř oddělení policejního ředitelství v době Rakouska - Uherska vznikl za první republiky větší počet samostatných odborných oddělení: tiskové, spolkové a divadelní, dopravní, oddělení pro zbrojní pasy, úřadovna pro potírání lichvy a oddělení pro poříční policii, které podle potřeby působilo samostatně nebo jako součást oddělení pro zbrojní pasy. Vznikl také Ústřední přihlašovací úřad a pasové oddělení, jenž měl v kompetenci vydávání cestovních pasů, občanských legitimací, plavebních knížek.

V poválečném období schválila vláda hlavní zásady výstavby nového bezpečnostního aparátu s následujícím směrem: četnictvo a policii nerozpouštět, urychleně začlenit mladé a vhodné lidi do bezpečnostní služby a utvořit zvláštní pohotovostní jednotky jako zálohy pro pohraničí. Na našem území ve stejné době existovaly již tři druhy bezpečnostních složek - revoluční oddíly, Závodní milice a policejní i četnický aparát. Z těchto všech složek byli vybíráni příslušníci pro nový Sbor národní bezpečnosti.

V řízení sboru se v tomto období uplatnila zásada dvojí podřízenosti. Sbor národní bezpečnosti dostal novou politickou i pracovní náplň, byla zlikvidována nepolitičnost, která byla za první republiky záměrná a rozumná. Právní normy byly postaveny na vedoucí úloze Komunistické strany Československa, jednotě SNB a prioritní ochraně majetku v socialistickém vlastnictví. Organizace, systém a řízení bezpečnosti vycházely z principu jednoty sboru a jeho podřízenosti ministru vnitra. Zdůrazňování jednoty se využívalo k vydávání různých pokynů krajským a okresním správám SNB bez vědomí ministerstev vnitra republik, přestože šlo v mnohých případech o jejich výlučnou působnost. To vedlo k dvojkolejnosti řízení. Soustavně byl také vyvíjen tlak na útvary Veřejné bezpečnosti, aby plnily i úkoly příslušející státní bezpečnosti, což bylo v rozporu se společenským postavením a posláním složky Veřejné bezpečnosti. Od vzniku SNB přecházely do Veřejné bezpečnosti z různých resortů státní správy jednotlivé správní agendy. Postupně vznikající

agendy byly sloučeny a vznikl správní odbor Hlavní správy VB, správní oddělení na krajích a skupiny na okresech.

V polovině 60. let vznikla správní služba, která měla na starosti veškerou agendu k občanským průkazům, hlášení a evidenci pobytu občanů, povolovací režim kulových zbraní, zbrojní průkazy a ověřování adres osob v příslušném obvodu. Dějinný vývoj organizace a činnosti Sboru národní bezpečnosti byl ukončen revolučními změnami ve státě a společnosti, které započaly 17. listopadu 1989.

V polistopadovém období byla v rámci resortu provedena řada organizačních změn, které se významně dotkly všech útvarů a služeb.⁶

Novodobá historie Policie České republiky se rýsuje od jejího vzniku v roce 1991, kdy prošla dynamickým obdobím změn stylu práce, během kterého se transformovala z někdejšího nástroje státní moci v instituci poskytující společnosti specifické služby v oblasti bezpečnosti. Od začátku nového tisíciletí se programově orientuje na svého zákazníka, kterým je veškeré obyvatelstvo i návštěvníci země. Policie České republiky intenzivně pracuje na racionalizaci činnosti svých klíčových služeb, zejména služby pořádkové a dopravní policie či služby kriminální policie a vyšetřování. Tato práce spočívá v optimalizaci propojení všech procesů, které ve službách probíhají.⁷

3.3.2 Okolnosti vzniku Policie ČR

Nová Policie ČR vznikala v poměrně složitém období, v němž bylo pro organizaci státní správy determinující především na jedné straně federativní uspořádání státu, a na straně druhé emancipační tendence a snahy především Slovenské republiky, které se odrážely i ve vývoji české části státu. Ve federativním státě byly oblasti státní správy rozděleny na výlučně federální, výlučně republikové a společné. Oblast vnitřního pořádku a bezpečnosti byla společná, působnost na tomto úseku byla rozdělena mezi FMV ČSFR, MV ČR a MV SR. Úkoly tohoto resortu plnil v roce 1991 Sbor národní bezpečnosti. SNB byl jediným sborem, který plnil zároveň úkoly federální i republikové. To s sebou neslo neobvyklý jev v oblasti

⁶ Policie České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 11. 11. 2016]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-cetnictva.aspx>.

⁷ VOKUŠ, J. *Policie České republiky*. Praha: PP ČR, 2010. s. 70.

silových složek spočívající v podřízenosti SNB třem ministrům – FMV, MV ČR a MV SR.

Stejně jako v jiných odvětvích státní správy se zde projevovala snaha především Slovenské republiky získat do své působnosti co největší část federální agendy. Odstředivé tendence pak v oblasti bezpečnosti nevyhnutelně směřovaly k rozpadu jednotného bezpečnostního sboru a jeho nahrazení sbory, z nichž každý bude řízen z jediného centra. Uvedené tendence, patrné i v jiných oblastech působnosti státu, se v roce 1991 promítly do uspořádání resortu vnitra postupnou demontáží SNB, spočívající v postupném oddělování jednotlivých činností v podobě samostatných sborů. Tento proces ale fakticky začal již na podzim roku 1990, a to organizačním oddělováním federálních činností SNB od činností republikových. To se týkalo územních útvarů, tj. krajských a okresních správ. Logickým pokračováním pak byl rozpad jednotného SNB, přičemž dělicími liniemi byly především hranice mezi federálními a republikovými úkoly. Dne 21. června 1991 schválila Česká národní rada první zákon o Policii ČR. Tento den policie slaví jako Den Policie ČR a usiluje o jeho zařazení mezi významné dny. Policie ČR vznikla dnem 15. července 1991 z dosavadních českých složek SNB.⁸

3.3.3 Organizace a řízení

Činnost Policie České republiky řídí policejní prezidium v čele s policejním prezidentem. Policejní prezident odpovídá za činnost policie ministru vnitra. Policejnímu prezidiu jsou podřízeny jednak útvary s celostátní působností a jednak krajská ředitelství policie. Útvary s celostátní působností zřizuje ministr vnitra na návrh policejního prezidenta. Krajská ředitelství policie jsou zřízena zákonem.

Policejní prezidium v první řadě určuje cíle rozvoje policie, řeší koncepci její organizace, řízení a stanoví úkoly jednotlivých služeb. Rovněž analyzuje a kontroluje činnost policie, vytváří policejním útvarům podmínky pro plnění jejich úkolů a koordinuje jejich činnost při plnění úkolů, které přesahují jejich území nebo věcnou působnost.

⁸ ŠTEINBACH, M. *Čtvrtstoletí Policie ČR*. 1. vydání. Praha: PP ČR, 2016. s. 8-9.

Útvary s celostátní působností plní specifické a vysoce specializované úkoly na celém území státu. Některé poskytují specifický servis ostatním policejním útvarům, jiné se specializují například na odhalování organizovaného zločinu nebo korupce a závažné finanční kriminality. Potírají také drogovou kriminalitu nebo zajišťují ochranu prezidenta republiky a dalších ústavních činitelů. Též můžeme konstatovat, že tyto útvary spolupracují na mezinárodní úrovni s ostatními policejními složkami při odhalování závažné trestné činnosti, extremismu či terorismu.

Krajská ředitelství policie jsou útvary s územně vymezenou působností. Slouží veřejnosti na vymezeném teritoriu, představují samostatné organizační složky státu a při plnění úkolů policie samostatně hospodaří s finančními prostředky ze státního rozpočtu. V rámci krajských ředitelství mohou působit další teritoriální útvary, které jsou jim podřízeny. Tyto zřizuje policejní prezident na návrh krajského ředitele. Existují v hlavním městě Praze a dalších velkých městech.

Právní poměry a služební vztahy příslušníků Policie České republiky upravuje zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Policisté jsou ve služebním poměru k České republice. Do tohoto poměru může být přijat státní občan České republiky, který je starší 18 let, je bezúhonný, splňuje stupeň vzdělání stanovený pro služební místo, na které má být ustanoven, a je zdravotně, fyzicky a osobnostně způsobilý k výkonu služby. Policista nesmí být členem politické strany nebo politického hnutí a nesmí vykonávat živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost. Policie České republiky si ověřuje, zda žadatel splňuje podmínky přijetí do služebního poměru v průběhu přijímacího řízení. Jeho součástí je komplexní zdravotní prohlídka, psychologické vyšetření a prověrka tělesné zdatnosti. Přijetí do služebního poměru nelze odepřít z důvodu věku, rasy, barvy pleti, pohlaví, sexuální orientace, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnosti, etnického nebo sociálního původu, majetku, rodu, manželského či rodinného stavu. V den nástupu k výkonu služby policista skládá služební slib. Při přijetí do služebního poměru je policista ustanoven na služební místo a jmenován do služební hodnosti. Služební místo vyjadřuje jeho organizační a právní postavení v bezpečnostním sboru. Je charakterizováno služební hodností, stupněm a oborem vzdělání, náplní služební činnosti, rozsahem oprávnění a povinností. Zákon

o služebním poměru upravuje pravidla kariérního postupu policisty. Policisté a zaměstnanci Policie České republiky jsou při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.⁹

3.3.4 Vize a budoucnost sboru

Policie České republiky přikládá velký význam kvalitní komunikaci s veřejností a to jak přímé při každodenním běžném výkonu služby, tak zprostředkované médií. Přímá komunikace s veřejností hraje klíčovou roli. Mediální obraz významně ovlivňuje veřejné mínění a formuje do značné míry vztah veřejnosti k policii. Kvalita služeb, které policie poskytuje společnosti přitom úzce souvisí s podporou, které se jí od společnosti dostává. Policejní složky trvale usilují o rozvíjení spolupráce s veřejností při řešení problémů veřejného pořádku a bezpečnosti. Mediální komunikaci zajišťuje síť preventivně informačních pracovišť, která rovněž koordinují preventivní aktivity policie.¹⁰

Na konci druhé dekády své existence Policie České republiky vstoupila do období transformace, která má završit její legislativní, organizační a materiálně-technickou přeměnu v moderní bezpečnostní sbor 21. století. Cílem reformy je zvýšit výkonný potenciál Policie České republiky a posílit její pozici respektovaného sboru sebevědomých, vzdělaných a dobře vybavených policistů schopných beze zbytku dostát požadavkům efektivní veřejné služby, kterou od nich společnost očekává.

Reforma se opírá o deset základních pilířů. Legislativní změny přináší nový zákon o Policii České republiky, který nabyl účinnosti 1. ledna 2009. Charakterizuje ho orientace na prevenci, de-byrokratizaci a zefektivnění policejních činností, modernizaci organizační struktury policie a také snaha o sdílení odpovědnosti za bezpečnost a veřejný pořádek s dalšími veřejnými i soukromými subjekty. Smysl organizačních změn spočívá v novém územním uspořádání policie odpovídajícím členění státu na vyšší územní samosprávné celky, v nastavení účinnější spolupráce policejních útvarů s orgány místní samosprávy. Reforma rovněž směřuje k personální stabilizaci policejního sboru po dokončení jeho generační obměny a ke

⁹ VOKUŠ, J. *Policie České republiky*. Praha: PP ČR, 2010. s. 6-12.

¹⁰ Tamtéž, s. 76.

zkvalitnění vzdělávání policistů v systému pružně reagujícím na potřeby praxe. Nový model ekonomického řízení umožňuje policejním útvarům účelněji hospodařit se svěřenými prostředky. Policie modernizuje své služebny, buduje v nich otevřené recepce, vylepšuje svůj vozový park a zavádí moderní informační technologie. K financování četných novodobých projektů hojně využívá prostředky z evropských fondů.

Policie České republiky si vzala za své heslo "Pomáhat a chránit". Posláním jejich příslušníků a zaměstnanců je pomáhat všem slušným lidem a chránit je před těmi, kteří nerespektují zákony.¹¹

3.3.5 Financování Policie České republiky

Každý orgán či organizace potřebuje k tomu, aby mohl působit, odpovídající hmotné zajištění. Platí to samozřejmě i o ozbrojených sborech a tedy i o policii. Zákonem o policii nebyl vymezen žádný majetek, s nímž by policie hospodařila. Proto musí být její financování zajištěno jiným způsobem. Vzhledem k úkolům, které policie plní, zde existuje úzká spjatost se zájmy státu a tedy můžeme říct, že policie poskytuje své služby jako veřejný statek.¹²

Policie České republiky je ozbrojeným sborem podřízeným Ministerstvu vnitra České republiky a jako taková je také financována z rozpočtové kapitoly tohoto právního subjektu. V souladu se zákonem č. 400/2015 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2016, byla v rámci rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra České republiky pro výdaje Policie České republiky vyčleněna částka ve výši 31.422.965.815,-Kč, což činí 53 % všech výdajů rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra České republiky.¹³

3.4 Policejní potápěči

Příslušníci pořádkové policie vykonávají službu nejen v obvodních nebo místních odděleních, ale také ve specializovaných součástech, jakými jsou *poříční oddělení*. Policisté zařazení v těchto útvarech zajišťují ochranu bezpečnosti osob a majetku a chrání veřejný pořádek na významných vodních plochách a vodních

¹¹ VOKUŠ, J. *Policie České republiky*. Praha: PP ČR, 2010. s. 80.

¹² PEKOVÁ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. s. 407.

¹³ Příloha č. 4 k zákonu č. 400/2015 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2016.

tocích. Dohlížejí přitom na dodržování různých právních norem zejména zákona o vodách a dodržování řádu plavební bezpečnosti. Pomáhají také při záchraně tonoucích a podílejí se na odstraňování povodní a jiných živelných pohrom. K výkonu služby jsou vybaveni motorovými čluny a další nezbytnou technikou a výstrojí.

V řadách Policie české republiky slouží kolem 90 výkonných potápěčů. Výcvikovou základnu mají na Brněnské přehradě. Specialisté z této základny provádějí zvláště náročné potápěčské práce související zejména s hlubkovým potápěním. Další policejní potápěči jsou zařazeni v poříčnických odděleních, zásahových jednotkách a ve službě rychlého nasazení. Pátrají pod vodou po obětech trestných činů i po obětech vlastní neopatrnosti, po věcech pocházejících z trestné činnosti nebo po věcech, kterými byla trestná činnost spáchána. Podílejí se také na bezpečnostních opatřeních, na odstraňování následků havárií a přírodních katastrof a pomáhají při záchraně tonoucích.¹⁴

Potápěči policejních sborů v členských státech EU a v USA jsou operačně zaměřeni na záchranu osob či majetku v případě živelných katastrof charakteru povodní, resp. na dohledávání mrtvých těl pod vodou nebo předmětů (zbraní apod.), odhozených do vody po spáchání trestného činu. K povinnostem potápěčů patří také dohledávání, prohlídka a vyzvedávání pod vodou se nacházejících se motorových vozidel, zbytků letadel nebo jiných dopravních prostředků, jakož i dokumentace nálezů pod vodou. Pro tento model specifických potápěčských aktivit se používá mezinárodně akceptovaný název *Public Safety Diving* (dále jen PSD). Součástí policejních sborů mnoha států světa jsou i speciální potápěčské jednotky vycvičené k vyhledávání a zneškodňování munice a výbušných systémů nalezených pod vodou (potápěč-pyrotechnik). Jinými speciálními policejními útvary jsou potápěčské jednotky zvláštního určení vycvičené k ofenzivním akcím proti pachatelům trestné činnosti, které vyžadují intervenci a zásah z vody (např. vniknutí na plavidlo, do budovy na břehu vody apod.). Dotyčné předměty, mrtvá těla osob nebo další materiální důkazy významné pro trestní řízení se mohou nacházet i ve vodách ohrožujících život a zdraví potápěče. Vodní prostředí, v němž se vykonává operativní potápěčský zákrok, dělí policejní či záchranářské potápění PSD na:

¹⁴ VOKUŠ, J. *Policie České republiky*. Praha: PP ČR 2010. s. 26.

- potápění v nekontaminovaných vodách, resp. ve zdrojích rezervoárech pitné vody;
- potápění v bakteriálně kontaminovaných vodách (vyzvedávání těl mrtvých osob někdy v pokročilém stadiu postmortální dekompozice, potápění v čističkách odpadních vod, v žumpách, odpadní kanalizaci apod.);
- potápění v chemicky kontaminovaných vodách (únik chemických látek do vodních zdrojů, nádrže a cisterny s tekutými chemickými látkami apod.);
- potápění v nukleárně kontaminovaných vodách (únik radioaktivního materiálu do vodních zdrojů, vodní chladicí systémy jaderných elektráren apod.).¹⁵

3.4.1 Historie a vývoj policejních potápěčských aktivit

Historie potápění příslušníků policejního sboru začíná v šedesátých letech, v té době Sboru národní bezpečnosti. V roce 1966 byl zorganizován první kurz potápěčů Veřejné bezpečnosti. Od počátku se kladl důraz na úzkou spolupráci se složkami, které se problematikou potápění zabývaly (SVAZARM, HBZS, ČSLA). Technické zázemí nebylo na příliš vysoké úrovni a základ výstroje tvořila vojenská souprava PL-40. V roce 1969 byly do výstroje doplňovány soupravy Sport klimex SP-20. Důležitost práce specialistů pod vodní hladinou postupně narůstala, a tím zároveň rostla potřeba jejich odborného vzdělávání. Od prvních kurzů až po vznik Výcvikového střediska potápěčů Policie České republiky v devadesátých letech minulého století bylo odvedeno mnoho práce. Nejen v oblasti technického zabezpečení této náročné a úzce specializované činnosti, ale i v oblasti metodického vedení výcviků, základních i zdokonalovacích kurzů a v neposlední řadě i ve zpracování celkové koncepce potápěčské činnosti u této ozbrojené složky. Důvody byly zcela racionální – nedostatek informací a potřeba poznatků z praxe. Instruktoři a zkušení potápěči bývalého Svazarmu se podíleli metodicky i odborně na zvyšování úrovně policejních potápěčů. Společenský i ekonomický zlom v 90. letech přinesl výrazné změny v organizaci, technickém vybavení i metodice výcviku policejních potápěčů. Činnost specialistů – potápěčů se stala zcela rovnoprávnou ostatním odbornostem. Byly položeny základy k vytvoření samostatného Výcvikového střediska potápěčů a zahájením jeho činnosti v roce 1999 vyvrcholilo

¹⁵ NOVOMESKÝ, F. *Potápěčská medicína*. Martin: Osveta, 2013. s. 82.

úsilí mnoha nadšenců z řad policistů, kteří o vytvoření tohoto organizačního celku usilovali mnoho let. Vrcholem se stal rok 2001, kdy došlo k reorganizaci této policejní složky a Výcvikové středisko potápěčů a vůdců malých plavidel bylo pod novým názvem – odbor speciálních potápěčských činností a výcviku, převedeno do nejvyššího článku struktury Policejního prezidia České republiky.

Organizační i technická stránka, rovněž i materiální zabezpečení provozu tohoto střediska byly vyřešeny. Možnosti se však otevírají v oblasti metodiky výcviku a obsahu výuky teoretických i praktických znalostí a dovedností, potřebných nejen pro adepty této náročné specializace, ale i pro instruktory a zkušené potápěče.¹⁶

3.4.2 Výstroj a výzbroj

Účelem potápěčské výstroje je umožnit člověku přežít v prostředí, pro něž není přizpůsoben. Výstroj musí poskytovat člověku dostatek dýchacího média, prostředky k pohybu (pohonu), vzduchovou mezeru mezi očima a vodou, ochranu proti chladu, možnost seřízení vztlaku a vhodný způsob sledování hloubky, času a dýchacího média. Dále výstroj podle potřeby zahrnuje osvětlovací zdroje, pracovní nástroje a jiné součásti výstroje, podle požadavků plynoucích z charakteru vykonávané činnosti. Je nutné zdůraznit, že na kvalitě a spolehlivosti výstroje závisí bezpečnost potápěčů.¹⁷

Potápěčské operace policejních sborů mohou být realizovány pomocí standardní potápěčské výstroje (potápěčská maska, dýchací přístroj typu OC s regulátorem a náustkem v ústech potápěče) za předpokladu potápění v prokazatelně nekontaminované vodě. Dohledávání mrtvých těl v takovéto potápěčské výstroji je absolutně nepřijatelné. Těla mrtvých osob (i v nekontaminované vodě) je možné dohledávat jen v suchém potápěčském obleku (nejlépe celogumovém) s použitím celo-obličejové masky. Na termo-protektivní (neoprenové nebo suché) potápěčské rukavice je potřebné navléci další rukavice používané při čistících a úklidových pracích, které se po kontaktu s mrtvým tělem (vynášení mrtvol z vody) znehodnotí. Z aspektu použití vhodné potápěčské techniky k ochraně zdraví potápěče platí v PSD následující principiální axioma:

¹⁶ ZÁDĚRA, T. *Historie potápění u Policie ČR* [ústní informace]. Praha, PP ČR, 24. 03. 2015.

¹⁷ PIŠKULA, F. a kolektiv. *Sportovní potápění*. Praha: Naše vojsko, 1985. s. 173.

- hrozí-li potápěči v důsledku expozice části obličeje nebo těla v kontaminované vodě závažné onemocnění, ze zásady je povinen použít v tomto prostředí celo-obličejovou potápěčskou masku (Full-Face Mask) a celogumový suchý oblek; (Obrázek 1)
- hrozí-li potápěči v důsledku expozice části obličeje nebo těla v kontaminované vodě smrt, ze zásady je povinen použít v tomto prostředí potápěčskou přilbu hermeticky spojnou s celogumovým suchým potápěčským oblekem.

Celogumové suché potápěčské obleky umožňují potápěčům policejních sborů speciální *NBC* (*nuclear, bacteriological, chemical*) dezinfekci a dekontaminaci potápěče po vykonání operačního ponoru. Jednotlivé díly tohoto potápěčského obleku jsou vzájemně spojeny do jednoho celku procesem vulkanizace gumy (molekulárním spojením), čímž poskytují uživateli dokonalou vodotěsnost a umožňují mu potápění i v agresivních chemických látkách. Kukla kryjící hlavu potápěče musí tvořit součást obleku. Obligátní součástí tohoto potápěčského obleku jsou odnímatelné vodotěsné rukavice. Potápěč s popsanou technikou zabraňující kontaktu kontaminované vody s tělem se nazývá enkapsulovaný potápěč.¹⁸

3.4.3 Vyhledávání a vyzvedávání

Vyhledávání a vyzvedávání předmětů je specializovanou formou potápění, a proto leží mimo rozsah výcvikového kurzu pokročilých potápěčů. Jako potápěčská metoda zahrnuje vyhledávání a vyzvedávání těl, zbraní, soudních důkazů, motorových vozidel zřícených do vody při haváriích na mostech a pobřežních komunikacích atd. Mělo by být přenecháno profesionálům, kteří byli pro tuto činnost speciálně vycvičeni a mají pro tento typ potápění potřebnou výstroj. Jak již ale bylo řečeno, některé vědomosti a dovednosti v oblasti vyhledávání a vyzvedávání jsou vyžadovány u každého potápěče, neboť mohou být potřebné při vyzvedávání potápěčské výstroje spadlé ze člunu či cennějších věcí ztracených během ponoru. Znalost jak systematicky vyhledávat a jak vyzvedávat lehčí předměty ze dna je pro potápěče, jenž si je osvojí velmi cenná. Nezbytné kroky, potřebné pro zorganizování vyhledávací a vyzvedávací akce, jsou tedy vyučovány v programu pokročilých potápěčů a zahrnují následující: důležitost plánování ponoru, navigaci, komunikaci,

¹⁸ NOVOMESKÝ, F. *Potápěčská medicína*. Martin: Osveta, 2013. s. 82-83.

kontrolu vztlaku a systém spolupráce. Je zajišťován výcvik v různých vyhledávacích schématech, přiměřený této úrovni potápění, jsou vysvětleny a nacvičeny různé způsoby pohybu pod vodou bez zviření kalu a usazenin a potápěči se naučí různé typy úvazů lan a zvedacích vaků pod vodou.¹⁹

3.4.4 Problémy a rizika při potápěčských aktivitách

Též je vhodné se zmínit o možných technicko-medicínských problémech, které potápěčská činnost policejního potápěče může postihnout:

- psychický tlak a nadhraniční stres z pobytu a činnosti v "nepřátelském", kontaminovaném vodním prostředí;
- průnik kontaminované vody do potápěčského obleku po narušení jeho celistvosti (infekční, toxické nebo radiační ohrožení potápěče);
- nadhraniční stres při dohledávání mrtvol nebo explozivních systémů pod vodou;
- uvíznutí v překážkách pod vodou;
- střelné poranění až usmrcení potápěče při ofenzivní operaci v malé hloubce (pod hladinou) nebo po vynoření;
- poranění nebo usmrcení potápěče při explozi pod vodou (přetlakové poškození plic apod.).²⁰

3.4.5 Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní organizace *Aquapol* sdružuje národní pořiční a přímořské oddíly policíí zemí Evropské unie. Jejím prostřednictvím policejní orgány zemí EU spolupracují při ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti. Společně bojují proti nadnárodní organizované zločinnosti na tocích a v jejich bezprostřední blízkosti. Tato mezinárodní organizace také sdružuje plavební úřady v oblasti kontroly plavebního provozu. V roce 2006 byla Česká republika, resp. Policie České republiky, vyzvána ke spolupráci a účasti na aktivitách této organizace. Nová země se nejprve stává tzv. pozorovatelem. Policie České republiky byla za řádného člena přijata na jaře roku 2007.

¹⁹ MOUNTAIN, A. *Potápění*. Praha: Svojk & Co, 1998. s. 66.

²⁰ NOVOMESKÝ, F. *Potápěčská medicína*. Martin: Osveta, 2013. s. 83.

Současným úkolem organizace je uspořádání co nejvíce společných kontrolních akcí různých organizací. Policie České republiky každoročně zajišťují součinnostní akce poříčních oddělení s pobočkami Státní plavební správy. Společně kontrolují malá i velká plavidla a dodržování všech právních norem s tímto spojených.²¹

²¹ BROŽOVÁ, E. Policisté a voda. *Policista*. Praha 2013, s. 12.

4 Vlastní práce

4.1 Vodní prostředí

Policejní potápěči se při svých sestupech v převážné většině případů setkávají se sladkovodním vodním prostředím. Potápějí se v řekách a jejich slepých ramenech, přehradách, rybnících, zatopených lomech a štěrkovištích, jezerech a jeskyních. Při pátracích a průzkumných akcích se ještě setkáváme s potápěním ve studnách, zaplavených dolech a starých podzemních chodbách a s potápěním v různých průmyslových nádržích. Každé z těchto prostředí má své specifika. *Řeky* jsou u nás ve většině případů silně znečištěné průmyslovými odpady, a proto se potápění v nich obvykle omezuje na pracovní a tréninkové akce. *Slepá ramena řek*, jsou velmi zajímavým terénem s poměrně bohatým vodním životem a v určitých ročních obdobích zde bývá i dobrá viditelnost. Podobný charakter jako slepá ramena mají i některá *štěrkoviště*, zejména pokud se zde již netěží štěrk. V letních měsících zde zpravidla bývá horší viditelnost. Zajímavým terénem jsou *rybníky*. Voda zde je většinou mělká, dno bahnité a viditelnost často rovna nule. *Přehrady* jsou dalším vhodným potápěčským terénem. Některé *údolní nádrže* se vyznačují poměrně čistou vodou, značnou rozlohou a hloubkou a skýtají tak možnost zajímavého potápění, zejména výcviku služebních potápěčů. Oblíbeným potápěčským terénem jsou opuštěné *zatopené lomy*. Vodní plochy zde obvykle nejsou příliš velké, zato hloubky dosahují často 20 a více metrů. Skalnaté dno a skalnaté okolí některých lomů přispívá k vynikající viditelnosti.

Proto se lomy staly nejčastějším místem cvičného a tréninkového potápění. Se zaplavenými podzemními prostory se setkáváme v *jeskyních*. Potápění zde slouží jako prostředek nejen ke speleologickému průzkumu. Jeskyně se v mnoha případech vyznačují obtížným přístupem k místu potápění. Viditelnost ve vodě závisí na vodních stavech a bývá někdy i přes 15 metrů, pokud ovšem potápěči nezvíří kal, který může velmi rychle snížit viditelnost na nulu. Samozřejmě, že denní světlo většinou zcela chybí. Charakteru jeskyně se blíží i *zatopené doly a podzemní chodby*.²²

²² PIŠKULA, F. a kolektiv. *Sportovní potápění*. Praha: Naše vojsko, 1985. s. 345-348.

4.2 Poříční oddělení Labe

Poříční oddělení Labe, se sídlem v Nymburce, je útvarem odboru služby pořádkové policie krajského ředitelství policie Středočeského kraje, plnící úkoly Policie České republiky na vodní cestě, včetně výkonu potápěčské činnosti. Vyžaduje-li to bezpečnost situace, může být v odůvodněných případech využito k plnění úkolů jiných.

Služební obvod poříčního oddělení tvoří úsek otevřené vodní cesty na řece Labi od říčních kilometrů 940 po říční kilometr 830 přístav Chvaletice. Služební obvod poříčního oddělení Labe zasahuje a prochází územní působností Mělník, Praha-východ, Nymburk, Kolín, Kutná Hora a Pardubice. V obvodu služební působnosti se nacházejí plavební komory Dolní Beřkovice, Obříství, Lobkovice, Kostelec nad Labem, Brandýs nad Labem, Čelákovice, Lysá nad Labem, Hradištko, Kostomlátky, Nymburk, Poděbrady, Velký Osek, Klavary, Kolín, Veletov, Týnec nad Labem a tento úsek je využíván pro plavební provoz nákladní, osobní, rekreační a sportovní, přičemž působnost je za běžných okolností vymezena dosažením nejvyššího povoleného vodního stavu na vodočtu vztahujícímu se k příslušnému úseku vodní cesty. Při haváriích a povodních je působnost v potřebném rozsahu rozšířena.

Základní činností poříčního oddělení je plnění úkolů vyplývajících ze zákonných norem v rozsahu vymezené působnosti na uvedené vodní cestě. Poříční oddělení při výkonu potápěčské činnosti poskytuje na vyžádání, dle svých možností, služební potápěče a techniku s obsluhou i pro potřeby útvarů Policie České republiky s působností na celém území České republiky, útvaru Policie české republiky s územně vymezenou působností a útvarů služby kriminální policie a vyšetřování na celém území České republiky a v případě nebezpečí z prodlení, kdy je ohrožen život, zdraví osob či hrozí hmotná škoda i pro

- Státní plavební správu;
- ostatní orgány státní správy;
- organizace v souvislosti s lodním provozem a údržbou vodní cesty;
- jiné organizace a občany.

V rozsahu své působnosti plní poříční oddělení zejména tyto speciální a specifické úkoly

- chrání bezpečnost osob a majetku na svěřeném úseku vodní cesty a to i ve vztahu k plavebnímu provozu a v zařízeních mu bezpečně sloužících;
- spolupůsobí při zajišťování veřejného pořádku na vodní cestě a v zařízeních bezprostředně sloužících plavebnímu provozu a byl-li veřejný pořádek porušen, činí opatření k jeho obnovení;
- v rozsahu své působnosti odhaluje přestupky na úsecích plavebního provozu, vodního hospodářství, ochrany životního prostředí, zemědělství, myslivosti a rybářství;
- ve vztahu k vodní cestě odhaluje trestné činy, zjišťuje jejich pachatele, provádí neodkladné a neopakovatelné úkony, podílí se na šetření plavebních nehod všech plavidel na vodní cestě;
- provádí potápěčskou činnost při plnění úkolů Policie České republiky k nalezení věcí pocházející z trestné činnosti, nebo kterými byla trestná činnost spáchána, provádí aktivní pátrání po utonulých nebo pohřešovaných osobách na přiděleném úseku vodní cesty a na ostatních vodních plochách na teritoriu krajského ředitelství policie Středočeského kraje, spolupůsobí při odstraňování následků havárií plavidel na vodní cestě a ostatních vodních plochách na teritoriu krajského ředitelství policie Středočeského kraje;
- plní další úkoly nezbytné k zajištění činnosti poříčního oddělení, zejména udržuje součinnostní vztahy s územními odbory Policie České republiky a obvodními obvody Policie České republiky, v jejichž území působí. Dále spolupracuje s orgány a organizacemi státní správy, zvláště pak se Státní plavební správou, příslušným správcem vodního toku nebo díla či obecními úřady v povodí;
- provádí základní údržbu a ošetřování služebních motorových prostředků a ostatního vybavení nezbytného pro činnost poříčního oddělení a zabezpečuje jejich provozuschopnost;
- poříční oddělení vzhledem ke svému specifickému zaměření úkoly na úseku správních činností zpravidla neplní.²³

²³ Policie ČR. *Statut poříčního oddělení Labe*. Praha 2007, s. 1-6.

4.2.1 Labe a okolí - pátrací činnost

Z hlediska výkonu a pokrytí všech otevřených a uzavřených vodních cest na území republiky, je význam potápěčů nezpochybnitelný.

Jak již bylo řečeno, nedílnou součástí výkonu potápěčské činnosti v Policii České republiky je i pátrání po utonulých osobách. Zejména v letních měsících, o prázdninách a dovolených, kdy příznivé počasí láká rekreanty k vodním plochám, má výše uvedená činnost policejních potápěčů zvýšenou frekvenci. Na velké řece, jako je Labe, nedochází k utonutí osob tak často, neboť převážná část rekreace se odehrává na vodních plochách v sousedství hlavního toku, které vznikly především činností při těžbě labských písků. Pátrání po utonulých se pak liší podle místa, kde k utonutí došlo, neboť řeka i vodní plocha vzniklá při těžbě písku má svá specifika. Tím je míněno to, že střední Labe je tekoucí voda, kdy hloubka jen vzácně přesahuje 5 metrů, ale má sníženou viditelnost pod hladinou pro vyšší koncentraci cizích látek. Naproti tomu vodní plocha je voda neproudící, kdy hloubka podle technologie těžby dosahuje až 16 metrů, a má zpravidla pod hladinou lepší viditelnost.

Na základě dlouhodobých zkušeností získaných při pátrání po utonulých v obou typech lokalit lze z dlouhodobého hlediska konstatovat, že v případě včasného oznámení utonutí (cca 120 minut) na příslušný policejní útvar je pravděpodobnost nalezení těla utonulého (je-li věrohodně známo místo posledního výskytu osoby) přibližně stejná a poměrně vysoká, neboť v době, než dojde k nezvratným chemickým procesům v těle utonulého, působí tzv. mrtvá váha vlastního těla. Tím nelze tvrdit, že typ vodní plochy nemá absolutně žádný vliv na tělo utonulého v počáteční fázi, neboť vždy je nutno počítat se silou a rychlostí proudu řeky, dále silou a typem plavebního provozu; velká plavidla jsou schopna vytvářet dostatečně silné sání k pohybů předmětů na dně řeky.

Rovněž důležitý je i profil a struktura dna. Ani zdánlivě stojatá voda není zcela bez pohybu a i zde je možno pozorovat proudění vody způsobené klimatickými podmínkami, zejména větrem. Začne-li tělo utonulého ve vodě vzlínat působením tvorby plynů, je pátrání po těle utonulého vždy podstatně ztíženo působením shora uvedených faktorů.

Po nalezení a vyzdvižení těla utonulého přichází na řadu další fáze šetření a tou je identifikace těla samotného. Pokud je tělo nalezeno během několika hodin,

případně několika dnů, nepředstavuje identifikace ostatků zásadní problém. Při náhodném utonutí v rámci rekreace či sportovního vyžití je zpravidla nablízku osoba z okruhu utonulého, například příbuzný, známý apod. V případě sebevražd pak předchází pátrání po pohřešované osobě – ve většině případů se osoby, jež se rozhodly ukončit život, avizují dopředu způsob, jakým to hodlají učinit. Stává se tak buď formou verbální, kdy o způsobu sebevraždy hovoří před okruhem známých, nebo písemnou, většinou v dopise na rozloučenou. Samozřejmě, nelze generalizovat, výjimka potvrzuje pravidlo, ale obecně je možno konstatovat, že útvar pořičního oddělení má vzhledem k institutu spolupátrání odpovídající přehled o pohřešovaných ve vztahu k vodnímu toku. Jedním z případů, kdy je velmi znesnadněná identifikace utonulého, je dlouhodobý pobyt jeho těla ve vodě. Na znesnadnění identifikace těla utonulého nemusí mít vliv jen doba pobytu těla ve vodním prostředí, ale jedním z těchto vlivů je i možný kontakt těla utopeného s plavidlem. Tento vliv je podmíněn rozsahem lodního provozu na vodní cestě. Nejedná se však o každý lodní provoz, poněvadž například rekreační plavba, která v převážné míře používá lehká a poměrně malá plavidla a svým způsobem je pro výše uvedený kontakt bezvýznamná. Naproti tomu tzv. velká plavba, ve které jsou zastoupena plavidla převážející náklad či velké lodi osobní přepravy, má v mnoha případech podstatný vliv. Zde musíme brát v úvahu, že například u tlačného remorkéru jsou zpravidla na zádi umístěny dva čtyřlísté lodní šrouby o průměru kolem 125 cm. Lodní šroub je umístěn v dýze, která plní rovněž funkci kormidla. Sací schopnost takto umístěných lodních šroubů je velmi vysoká, a je-li tělo utonulého nasáto do tohoto prostoru, dochází k jeho rozsáhlé destrukci.²⁴

4.3 Potápěčské aktivity v rámci Policie ČR

Potápěčskou činnost provádějí příslušníci Policie České republiky při plnění úkolů, zejména za účelem pátrání po osobách a věcech, při záchraně tonoucích osob, bezpečnostních opatřeních a akcích, živelných pohromách i při plnění dalších úkolů. Výkon potápěčské činnosti je prováděn zejména u pořičních oddělení krajských ředitelství policie, zásahových jednotek krajských ředitelství policie,

²⁴ BERKA, I. Problémy při identifikaci utonulých. In: *Kriminalistický sborník*. Praha 2005, s. 21-23.

u Útvaru rychlého nasazení a u odboru speciálních potápěčských činností a výcviku ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky.²⁵

4.4 Úkoly a činnost policejních potápěčů

Policejní potápěči při potápěčské akci policie plní úkoly spočívající zejména

- v pátrání po pohřešovaných osobách;
- v pátrání po věcech pocházejících z trestné činnosti nebo kterými byla trestná činnost spáchána;
- v zajištění činností souvisejících s vyhledáváním, identifikací a manipulací munice, výbušnin nebo výbušných předmětů ve spolupráci s pyrotechnikem s příslušným oprávněním;
- v provedení ohledání místa nálezu s následným zadokumentováním podle interního aktu řízení nalezených mrtvol, částí lidského těla nebo kosterních nálezů, věcí pocházejících z trestné činnosti nebo kterými byla trestná činnost spáchána;
- v přiblížení ve vodním prostředí k místu zákroku, provedení pozorování místa zákroku nebo pachatele s následným zadržením pachatele.

Při potápěčské akci policie lze využít složky Integrovaného záchranného systému, zejména jednotky HZS ČR. Síly a prostředky tohoto sboru, které lze vyžádat pro využití při potápěčské akci policie, jsou vymezeny v dohodě o spolupráci při potápěčských činnostech mezi HZS České republiky a Policí České republiky.²⁶

4.5 Odbor speciálních potápěčských činností a výcviku

Dvaceti tří členný tým policejních potápěčů Policejního prezidia České republiky má pracoviště v Brně a ve Frýdku-Místku. Provádí například tzv. forenzní potápění, tedy ohledání místa činu pod vodní hladinou, přičemž jsou schopni dosahovat výsledků ve všech typech vodního prostředí u nás, a to až do hloubky 100 metrů, pod ledem či v kontaminovaných vodách. Slaňují také do nepřístupných míst, jako jsou například studny nebo jeskyně. Pyrotechnická činnost pod vodní

²⁵ Policie ČR. *Pokyn ředitele ŘSPP PP ČR č. 5/2013*. Praha 2013, s. 1.

²⁶ Policie ČR. *Závazný pokyn PP č. 73/2013*. Praha 2013, s. 3 a 6.

hladinou je další specializací těchto potápěčů. Jejich rukama projdou ostatní policejní potápěči, kteří jsou dislokováni u poříčních oddělení, zásahových jednotek a ÚRN. Zajišťují jim přípravu i potápěčský výcvik. Pod jejich vedením též probíhá příprava a výcvik vůdců malých plavidel. Na učebnách se realizuje teorie, na vodních dílech severní a jižní Moravy pak praktický výcvik. Na detašovaném pracovišti ve Frýdku-Místku pořádají školení pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou. Za rok provedou kolem 150 ostrých akcí. Podílejí se na výběru, zkoušení a ověřování nové potápěčské výstroje a techniky, nových postupů v potápěčských činnostech. V neposlední řadě zajišťují kontrolu, údržbu a opravy potápěčského materiálu.²⁷

V rámci své působnosti odbor odpovídá především za plnění úkolů v oblasti organizace, řízení a provádění potápěčských činností a za výcvik potápěčů. V rámci své působnosti zejména:

- zajišťuje, organizuje a vykonává komplexní potápěčské činnosti včetně hloubkového potápění;
- koordinuje, organizuje a vykonává komplexní potápěčské činnosti a vyhodnocuje činnost potápěčských skupin KŘP včetně hlavního města Prahy, spolupracuje s Policií ČR ÚRN;
- poskytuje speciální potápěčskou techniku s obsluhou pro potřeby potápěčských skupin KŘP včetně hlavního města Prahy;
- podílí se na zdravotnickém zabezpečení potápěčských akcí, zajištěním dekompresní komory a její obsluhy a v případech krizových situací na zajištění povrchové a léčebné dekompresce;
- spolupracuje s útvary a službami policie, ministerstva, s orgány státní správy, případně s dalšími subjekty, s bezpečnostními sbory jiných států, zejména při záchranných činnostech k ochraně života, zdraví a majetku;
- zajišťuje, organizuje a vykonává přípravu a výcvik potápěčů, vůdců malých plavidel policie zejména u útvarů policie s územně vymezenou působností a u Policie ČR ÚRN, vede evidenci držitelů oprávnění;

²⁷ VITNEROVÁ, M. Policisté a voda. *Policista*. 2013, číslo 8, s. 10.

- zajišťuje, organizuje a vykonává přípravu a výcvik "práce ve výškách a nad volnou hloubkou" u policie, vede evidenci držitelů oprávnění;
- provádí a podílí se na výběru, zkušebním a ověřovacím provozu potápěčské výstroje a technických prostředků, dýchacích směsí a nových postupů používaných při výkonu potápěčské činnosti včetně jejich plánování a vyhodnocování;
- podílí se na výběru, zkušebním a ověřovacím provozu malých plavidel policie a souvisejících technických prostředků do výkonu služby;
- zajišťuje kontrolu, údržbu a opravy mobilní potápěčské techniky, výstroje a výzbroje, opravy technologických zařízení sloužících k výcvikové a další činnosti zejména pro potápěčské akce a hloubkové potápění;
- zajišťuje technické přestavby vozidel a dalších zařízení na mobilní potápěčské pracoviště.²⁸

Tabulka 1: Vstupní požadavky policejního potápěč
(zpracováno autorem)

	Požadavky	Uchazeč
1.	Zdravotní způsobilost	kategorie A (bez omezení)
2.	Fyzická způsobilost	vynikající zdravotní stav a fyzická výkonnost
3.	Psychická odolnost	vysoká (psychotesty)
4.	Ostatní	vysoký stupeň osobní odpovědnost; spolehlivost; přesnost; pracovní aktivita; iniciativa; komunikativní a organizační schopnosti; týmová spolupráce
5.	Vysokoškolské vzdělání	min. Bc.
6.	Potápěčské dovednosti	v rozsahu min. OWD (certifikované)

Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 11. 12. 2016]. Dostupné z: <http://apli-jm.pcr.cz/UO/potapeci>.

²⁸ PP ČR [online]. Praha © 2014. [cit. 11. 12. 2016]. Dostupné z: <http://apli-jm.pcr.cz/UO/potapeci>.

4.6 Kritéria výběru policejních potápěčů

Příslušníci policie jsou vybíráni k výcviku v potápěčské činnosti z psychicky i fyzicky nejzdatnějších a zdravotně způsobilých uchazečů na základě jejich žádosti, kteří zároveň splňují podmínku dosažení potřebného stupně vzdělání na systemizované místo potápěče. Výběr je prováděn tak, aby byl včetně zdravotních prohlídek ukončen nejpozději před zahájením prvotního výcviku, který je ukončen nástupem policistů do vstupního kurzu potápěčů.

4.6.1 Instruktor výcviku potápěčských činností

Součástí výběru instruktora je ústní teoretické a praktické přezkoušení dovedností před komisí tvořenou instruktory jednotlivých krajských ředitelství. Instruktor je jmenován v plánu výcviku na daný rok a plní následující úkoly

- připravuje a předkládá plány prvotního výcviku, plány výcviku ke vstupním, kvalifikačním a prolongačním kurzům, dále vyhodnocuje potápěčskou činnost u útvarů policie;
- odpovídá za prvotní výcvik vybraných policistů a průběžný výcvik potápěčů útvarů policie, rozhoduje o náplni a členění výcviku;
- organizuje a vede rozsáhlejší potápěčské akce, na nichž se podílí více útvarů policie;
- shromažďuje a eviduje záznamy o jednotlivých potápěčských akcích útvaru policie a dále zpracovává vyhodnocení výkonu potápěčské činnosti;
- aktivně vyhledává a podílí se na výběru potápěčské techniky, výstroje, moderních prostředků a postupů odborné potápěčské činnosti, kterou uvádí do praxe;
- odpovídá za vycvičení svěřené potápěčské skupiny, nácvik a praktické využití standardizovaných postupů v policejní potápěčské praxi, zejména secvičení a perfektní teoretická i praktická znalost kompletní škály pátracích metod, dekompresních procedur, plánování ponorů a využití technických prostředků;
- podílí se na přednáškové činnosti základních a zdokonalovacích potápěčských kurzů včetně materiálové přípravy, vytváření učebních textů a grafické prezentace;

- během roku absolvuje minimálně 15 ponorů do středních či větších hloubek (20 až 40 metrů) s nácvičkem či použitím dekompresních procedur;
- ovládá v plném rozsahu vědomostní a praktické dovednosti potřebné k získání kvalifikačních stupňů dle svého služebního zařazení na KŘP – P0, P1, P2, P3, PPL, NITROX nebo na ÚRN – P0, T1, T2, NITROX, PPL;
- je držitelem oprávnění k míchání technických dýchacích plynů.²⁹

4.7 Výcviky a odborné kurzy policejních potápěčů

4.7.1 Prvotní výcvik

Prvotní výcvik potápěčů je prováděn instruktory potápěčských skupin na příslušných útvarech Policie ČR. Uchazeči, kteří mají být zařazeni do vstupního potápěčského kurzu, musí před nástupem zvládnout určitý rozsah potápěčských znalostí a dovedností. Prvotní výcvik je nutno provádět v chráněném vodním prostředí. Tento prvotní výcvik poskytne účastníkům znalosti a dovednosti potřebné pro nástup do vstupního kurzu. Uchazeč, který absolvoval prvotní výcvik, nesmí operovat jako člen-potápěč potápěčského týmu při policejních potápěčských akcích. Po úspěšném absolvování prvotního výcviku krajský instruktor přihlásí uchazeče do vstupního potápěčského kurzu. Uchazeči není vydávána certifikace, která by mu umožňovala provádět výkon potápěčské činnosti u Policie ČR.³⁰

4.7.2 Policejní potápěč P0 – vstupní kurz

Teoreticky a prakticky ovládá základní potápěčské dovednosti na úrovni OWD (open water diver), je schopen potápění na otevřené vodě do hloubky 20 metrů, zvládat krizové situace a provést bezpečný výstup na hladinu, bezpečně a s jistotou provádí činnosti s použitím dýchacího přístroje (OC) se směsí vzduch a řeší krizové situace při ponoru. Nesmí vykonávat práci policejního potápěče (policejní činnosti).³¹

²⁹ Policie ČR. *Pokyn ředitele ŘSPP PP ČR č. 5/2013*. Praha 2013, s. 3-4.

³⁰ Tamtéž, příloha 1-15.

³¹ Tamtéž, příloha 1-15.

4.7.3 Policejní potápěč P1 – základní kurz

Podílí se v oblasti policejního (forezního) a krizového potápění na záchranných a pátracích akcích (pátrání po pohřešovaných osobách, po věcech a předmětech, které pocházejí z trestné činnosti nebo kterými byla trestná činnost spáchána) za stanovených podmínek: do hloubky 20 metrů s využitím potápěčské techniky a dýchacího přístroje (OC) se směsí vzduch, ponor v mezích bezdekompresních limitů, činnost v podmínkách obdobných výcviku (stojatá voda, nezvlněný reliéf dna, denní světlo, minimální viditelnost 1 metr) a pod dohledem supervizora s kvalifikací P3 nebo P4; provedení dokumentace a potřebné administrativy (potápěčský deník). Má základní speciální dovednosti potřebné pro vykonávané služební činnosti nebo pro druh vykonávané práce v oblasti forezního a krizového potápění u Policie ČR.³²

4.7.4 Policejní potápěč P2 – technik

Podílí se v oblasti policejního (forezního) a krizového potápění na pátracích a záchranných akcích - zaměřených zejména: na pátrání po pohřešovaných osobách, věcech a předmětech, které pocházejí z trestné činnosti nebo kterými byla trestná činnost spáchána s provedení základního ohledání místa nálezů s následným zadokumentováním (včetně využití fototechniky a videa) a potřebné administrativy (deník, záznamy). Dále vyzvedávání nalezených těl, částí lidského těla a kosterního nálezů a předmětů za těchto podmínek: do hloubky 40 metrů, s využitím ochranných prostředků (suchý oblek a celo-obličejová maska), za účasti supervizora s kvalifikací nejméně P3, činnost v podmínkách obdobných výcviku, ponor v mezích dekompresních limitů. Má další speciální (technické) dovednosti potřebné pro vykonávané služební činnosti nebo pro druh vykonávané práce ve vymezené oblasti.³³

4.7.5 Policejní potápěč P3 – supervizor

Zajišťuje, organizuje a řídí záchranné a pátrací akce v oblasti policejního (forezního) a krizového potápění v rámci Policie ČR do hloubky 40 metrů, přitom

³² Policie ČR. *Pokyn ředitele ŘSPP PP ČR č. 5/2013*. Praha 2013, příloha 1-15.

³³ Tamtéž, příloha 1-15.

využívá potápěčskou a podvodní dokumentační techniku, činnost probíhá v podmínkách obdobných výcviku, ponor je v mezích dekompresních limitů. Provádí, organizuje a řídí výkon potápěčské činnosti v rámci složek IZS do hloubky 40 metrů. Má další speciální dovednosti potřebné pro vykonávané služební činnosti nebo pro druh vykonávané práce v oblasti řízení a organizování forenzního a krizového potápění u Policie ČR.³⁴

4.7.6 Policejní potápěč P4 – hloubkový

Provádí, organizuje a řídí výkon potápěčské činnosti, na nichž se podílí více útvarů Policie ČR nebo ostatní složky IZS vč. mezinárodní spolupráce. Provádí pátrací a záchranné potápěčské činnosti na a pod vodní hladinou včetně uzavřených prostor do 100 m hloubky za použití hypoxických nebo hyperoxických směsí, v kontaminovaném prostředí do 50 m hloubky, za použití vhodné potápěčské výstroje, za podmínek podobných výcviku. Má speciální dovednosti potřebné pro vykonávané služební činnosti nebo pro druh vykonávané práce v uvedené oblasti.³⁵

4.7.7 Policejní potápěč T1 – taktický

Bezpečně ovládá přiblížení se vodní plochou k místu zákroku, provedení pozorování místa zákroku nebo pachatele s následným zadržením pachatele, přitom využívá dýchací přístroje s otevřeným okruhem s dýchací směsí vzduch do hloubek 40 metrů, používá navigační prostředky (případně další technické prostředky) a služební zbraň (dle specifikace služební přípravy) z podvodní nebo vodní hladiny. Má odbornou způsobilost nezbytnou pro vykonávané služební činnosti nebo pro druh vykonávané práce.³⁶

4.7.8 Policejní potápěč T2 – taktický

Navazuje na kurz T1, jde o nejvyšší potápěčské vzdělávání příslušníka Útvaru rychlého nasazení, které se každoročně prodloužuje. Bezpečně ovládá orientační plavání a potápění, které využívá k přiblížení se vodní plochou k místu zákroku, provedení pozorování místa zákroku nebo pachatele s následným zadržením

³⁴ Policie ČR. *Pokyn ředitele ŘSPP PP ČR č. 5/2013*. Praha 2013, příloha 1-15.

³⁵ Tamtéž, příloha 1-15.

³⁶ Tamtéž, příloha 1-15.

pachatele s využitím: potápěčských přístrojů s otevřeným, polozavřeným nebo uzavřeným okruhem (rebreather), s hypoxickými nebo hyperoxickými směsmi do hloubek určených výrobcem přístroje, dalších technických prostředků (žebříky, lana, komunikační a navigační systémy apod.) a služební zbraně. Má odbornou způsobilost nezbytnou pro vykonávané služební činnosti nebo pro druh vykonávané práce.³⁷

4.7.9 Kvalifikační kurz – PPL

Uchazeč kurzu potápění pod ledem teoreticky a prakticky ovládá potápění za snížených teplotních podmínek, v zimním období a pod ledem, při maximální okolní teplotě do -15°C, do maximálních hloubek do 40 metrů, za účasti supervizora s kvalifikací P3, P4. Činnost probíhá v podmínkách obdobných při výcviku, ponor v mezích dekompresních limitů. Potápěč je způsobilý k výkonu služební činnosti nebo pro druh vykonávané práce v oblasti potápění pod ledem (Obrázek 5).³⁸

4.7.10 Kvalifikační kurz – Nitrox

Policejní potápěč teoreticky a prakticky ovládá potápění s dýchací směsí Nitrox (do 99% O₂) při policejních (forezních) a krizových činnostech. Potápěč je způsobilý k výkonu služební činnosti nebo pro druh vykonávané práce v oblasti potápění s dýchací směsí Nitrox (do 99% O₂).³⁹

4.7.11 Kvalifikační kurz – OMU a zajišťování stop na a pod vodou

Vzdělávací program je určen pro potápěče Policie ČR. Cílem výuky je prohloubení a rozšíření znalostí i dovedností účastníků kurzu, zejména v oblasti kriminalistiky v souvislosti s činnostmi na místě činu (balení a vyzvedávání nalezených věcí, osob, zajišťování stop na vodní hladině a pod vodní hladinou apod.) a upevnění znalostí o součinnosti ostatních složek Policie ČR, IZS a orgánů státní správy související s odhalováním, objasňováním a vyšetřováním trestných činů a přestupků. Absolvent vzdělávacího programu zná problematiku ohledání místa činu a je schopen provádět ohledání místa činu nalézajícího se na

³⁷ Policie ČR. *Pokyn ředitele ŘSPP PP ČR č. 5/2013*. Praha 2013, příloha 1-15.

³⁸ Tamtéž, příloha 1-15.

³⁹ Tamtéž, příloha 1-15.

i pod vodní hladinou, vyzvedávání předmětů z vody a jejich balení, ohledání místa nálezu munice, výbušnin a výbušných předmětů, příp. NVS, ohledání místa nálezu chemikálie, radioaktivní a neznámé látky, ohledání místa nálezu utonulé osoby, vyzvedávání mrtvol a částí lidských těl nalezených pod vodní hladinou nebo na hladině, zajišťování stop a pořizování foto a video dokumentace na i pod vodní hladinou. Umí procesně správně zpracovat protokol o Ohledání místa činu.⁴⁰

4.8 Zdravotnické zajištění kurzů a soustředění

Výcvik v základních a zdokonalovacích kurzech se provádí za přítomnosti lékaře. Lékař je odpovědný zejména za provedení předsestupové a posestupové prohlídky potápěče, při které se zaměří zejména na zjištění aktuálního zdravotního stavu potápěče. Po provedení prohlídek je lékař povinen o jejich výsledku informovat vedoucího kurzu, který rozhodne o nasazení či nenasazení potápěče. Před zahájením praktického výcviku lékař seznámí potápěče se zásadami první pomoci a se zásadami správné životosprávy (pravidelná a kaloricky vyvážená strava, hydratace organismu a nebezpečí jejího zanedbání, alkohol a následky jeho užití před ponorem, spánek, tělesná hygiena, posestupový klidový režim, apod.), jakož i s nemocemi a úrazy, které se při výcviku a práci pod vodou mohou vyskytnout. Do základních a zdokonalovacích kurzů je v souladu s plánem výcviku vysílán lékař, který v co nejširší míře ovládá problematiku hyperbarické lékařské praxe (zejména první pomoc v dekompresním prostředí a využití léčebné dekomprese). Podle potřeby lze k účasti na potápěčském výcviku v základních a zdokonalovacích kurzech přizvat specialistu příslušného oboru i z oblasti mimo policii nebo Ministerstva vnitra ČR. Potápěči jsou povinni se každoročně podrobit lékařskému vyšetření, zejména ve zdravotnickém zařízení, kde je posouzena jejich zdravotní způsobilost k výkonu potápěčské činnosti. V případě, že zdravotnické zařízení navrhne pozastavení výkonu potápěčské činnosti vyšetřovaného potápěče, musí dotčenému potápěči vydat do třiceti dnů od zjištění relevantních skutečností písemné rozhodnutí o pozastavení potápěčské činnosti s odůvodněním. Následně musí být potápěči navrhnout další léčebný postup a způsob dohledu zdravotnického zařízení nad jeho prováděním. Přítomnost odborného lékaře a kontrola zdravotního

⁴⁰ Policie ČR. *Pokyn ředitele ŘSPP PP ČR č. 5/2013*. Praha 2013, příloha 1-15.

stavu potápěče před sestupem a po sestupu je při výkonu potápěčské činnosti nezbytná při prvotním výcviku potápěče na vyžádání instruktora, v základních či zdokonalovacích kurzech a na zdokonalovacích soustředěních po celou dobu jejich trvání a v případě přítomnosti mobilní dekompresní komory, vždy na vyžádání vedoucího potápěčské akce, který posoudí konkrétní podmínky sestupů, např. do hloubek větších než 10 metrů nebo i menších, je-li tento sestup spojen se zvýšeným pracovním rizikem jako práce pod uzavřenou hladinou, v hygienicky či jinak závadných vodách, práce s explozivním materiálem, atd. Přítomnost mobilní dekompresní komory je při výkonu potápěčské činnosti nezbytná při výcviku na vyžádání instruktora, při ponorech na volné vodě během základních kurzů, dále na vyžádání vedoucího potápěčské akce či při ponorech přesahujících hloubku 40 metrů. Po sestupech, během kterých potápěč absolvoval více než dvě vynucené dekompresní zastávky, musí potápěč zůstat minimálně 6 hodin pod dohledem lékaře, pokud dobrovolně a o svobodné vůli nepodepíše lékaři potvrzení o vzdálení se z dosahu lékaře na vlastní nebezpečí.⁴¹

4.9 Spolupráce na mezinárodní úrovni

V případě potřeby lze potápěčskou akci provádět v součinnosti potápěčů několika útvarů policie. Spolupráce a nasazení potápěčů do akcí společně s potápěči jiných organizací je prováděno v případech, pokud je ohrožen život, zdraví, popřípadě hrozí škoda velkého rozsahu nebo se jedná o součinnostní cvičení. K těmto účelům jsou zejména přizváni potápěči dalších složek integrovaného záchranného systému.⁴²

Síly a prostředky policie mohou být použity při poskytování humanitární pomoci do zahraničí v souladu se zákonem číslo 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů. Vyslání sil a prostředků organizuje Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. Náklady na poskytnutí pomoci do zahraničí refunduje Ministerstvo zahraničních věcí.⁴³

⁴¹ Policie ČR. *Pokyn ředitele ŘSPP PP ČR č. 5/2013*. Praha 2013, s. 5-9.

⁴² Tamtéž, s. 16.

⁴³ Policie ČR. *Dohoda o spolupráci při potápěčských činnostech*. Praha 2012, článek 5.

Příkladem může být *Expertní mise*, kdy Bosna a Hercegovina požádala v červnu 2012 Ministerstvo zahraničních věcí České republiky o pomoc českých policejních potápěčů v teritoriu Novi Grad, na řece Sáva. Před odjezdem na misi se elitní potápěči intenzivně připravovali a zdokonalovali v říčním a technickém potápění. Cvičili pátrací postupy pro nálezy munice různého typu a její vyzdvihování na plavidla z vodního prostředí. Policejní tým se připravoval na řece Dyji u Břeclavi, kde se cvičili i zákroky na maketách pum.⁴⁴

Cílem expertní mise, která se uskutečnila na přelomu srpna a září 2013, bylo v rámci programu rozvojové bezpečnostní policejní spolupráce se zeměmi západního Balkánu, pomoc příslušníků Pyrotechnické služby Policie České republiky, Zásahové jednotky Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky Hlučín, zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra České republiky a odboru speciálních potápěčských činností a výcviku ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky zemi Bosna a Hercegovina, jednotce *State Investigation and Protection Agency (SIPA BiH)*, spočívající v nalezení a vyzdvižení munice ze dna řeky Sávy a z vraku potopené válečné lodi třídy Monitor - Körös s názvem Bosna (Morava), poblíž Novi Grad.

Jednalo se o pokračování expertních misí, které policejní potápěči úspěšně realizují od října 2011. Loď Bosna převážela, dle dostupných informací, několik kusů torpéd a dělostřeleckou municí ráže 120mm a 66mm. Válečná loď Bosna byla potopena říční minou v průběhu 2. světové války, v roce 1944. Vrak potopené válečné lodi Bosna (Morava) obsahující výše uvedenou municí je výrazným bezpečnostním rizikem pro místní obyvatele, dále je překážkou v realizaci projektů o znovu splavnění řeky Sávy.

Expertní misi zorganizoval odbor speciálních potápěčských činností a výcviku ve spolupráci s odborem bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra České republiky, dále za pomoci odboru mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia České republiky, pyrotechnické služby Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, záchranného útvaru Hasičského záchranného sboru České republiky Hlučín, zdravotnického zařízení Ministerstva

⁴⁴ VITNEROVÁ, M. Policisté a voda. *Policista*. 2013, číslo 8, s. 11.

vnitra České republiky a v neposlední řadě za pomoci velvyslanectví České republiky v Bosně a Hercegovině.

Expertní mise byla vzhledem k rozsahu propátrávaného úseku vykonána dle předem stanoveného harmonogramu a cestovního itineráře.

Po příjezdu na místo expertní mise došlo ke zkontaktování všech zasahujících složek. Každý subjekt měl svůj úkol. Hraniční policie Bosny a Hercegoviny měla za úkol střežit místo zásahu z hladiny pomocí policejního plavidla, místní policejní oddíl z blízkého městečka Odzak měl za úkol střežit základnu českého týmu, Federální civilní ochrana Bosny a Hercegoviny měla za úkol protokolárně přebírat vyzdviženou a českými policejními pyrotechniky zkontrolovanou municí, armádní pyrotechnici Bosny a Hercegoviny měli za úkol přebírat a skladovat municí převzatou od Federální civilní ochrany Bosny a Hercegoviny. Jejich dalším úkolem bylo závěrečné zničení nalezené munice řízeným výbuchem. Chorvatská hraniční policie měla za úkol střežit místo zásahu z chorvatského břehu, z plavidla. Všechny výše uvedené úkoly byly bezezbytku naplněny.

Ponory policejních potápěčů probíhaly v proudu, v hloubkách do 3 metrů, při viditelnosti do 2 metrů. Pátrání probíhalo podél natažených lan v korytě řeky Sávy. Bylo použito speciální techniky k čištění dna od sedimentu, pod nímž se nacházela munice, detekovaná podvodními detektory kovů. Při pátracích ponorech byla dle viditelnosti pořizována foto a videodokumentace. V průběhu pátrání byly nalézány pouze části vraku válečné lodi Bosna (Morava), nebylo tedy nutné použití speciální táhlé, ohebné, kumulativní nálože Semtex Razor40 k průniku do vraku lodi. Nepoužitá výše uvedená trhavina byla dočasně uskladněna ve skladu munice Federální civilní ochrany Bosny a Hercegoviny, městečko Orašje. Pořízená foto a videodokumentace nalezené munice byla poté na břehu vyhodnocena a byl stanoven další bezpečný postup pro manipulaci. Vyzdvihování munice na plavidlo bylo prováděno v malých hloubkách předáním, dále pomocí tzv. nekonečného lana, kdy na dně potápěč-pyrotechnik, jednotlivé kusy munice navazoval na nekonečné lano a následovalo vytažení navázaného kusu munice do plavidla. Pyrotechniky byla po celou dobu expertní mise zabezpečována bezpečná manipulace s vyzdviženou municí nad hladinou. Po provedené kontrole munice následovalo její ukládání do bezpečných prostor předem připravených od přítomných armádních

pyrotechniků Bosny a Hercegoviny. Dále byla pyrotechniky Policie České republiky provedena dokumentace nalezené a vyzdvižené munice, dále byly každý den zpracovány předávací protokoly. Munice byla oproti podpisu předávána pracovníkům Federální civilní ochrany Bosny a Hercegoviny, kteří ji následně po kontrole předávali armádním pyrotechnikům Bosny a Hercegoviny k uskladnění před zničením.

V průběhu expertní mise byl propátrán úsek koryta řeky Sávy cca 100x100metrů, v němž bylo nalezeno 127 kusů munice - cca 3.000 kg. V místě zásahu se stále nachází nevybuchlá válečná munice. Nalezená a vyzdvižená munice byla převezena do vojenského polygonu Glamoč na jihozápadě Bosny a Hercegoviny, kde byla zničena řízeným výbuchem.

Služební cesta byla vykonána služebními vozidly odboru speciálních potápěčských činností a výcviku, dvěma služebními vozidly zapůjčenými ze správy logistického zabezpečení, automobilního oddělení Policejního prezidia České republiky.⁴⁵

V rámci programu rozvojové bezpečnostní spolupráce se státy západního Balkánu, je další podstatnou a důležitou pracovní činností pomoc příslušníků odboru speciálních potápěčských činností a výcviku ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky jednotce *State Investigation and Protection Agency (SIPA BiH)* a *Specijalna Antiteroristicka Jedinica (SAJ)*, spočívající v provedení společného potápěčského výcviku, vzájemné výměny zkušeností v oblasti forenzního, technického potápění a tím zvýšení úrovně vycvičenosti a akceschopnosti potápěčů těchto speciálních jednotek.

V rámci společného výcviku bylo 11 policejních potápěčů jednotek SIPA BiH (6) a SAJ MNG (5) vyškoleny dle standardů Policie České republiky v kurzech technického a forenzního potápění: kvalifikační kurz *Policejní potápěč – P1 a P2, technik* (ekvivalent ERDI 1,2), *ERDI Tender - návodčí*, specializační kurz NITROX pro policejní potápěče (ekvivalent TDI NITROX BASIC). Dále bylo 6 výše uvedených příslušníků SIPA BiH proškoleny v použití a ponorech se směsí NITROX do 100 % kyslíku (ekvivalent TDI ADVANCED NITROX) a v provádění stupňovité

⁴⁵ Expertní mise – zpráva ze zahraniční služební cesty (PPR-21878-5/ČJ-2013-990431). Praha 2013, s. 1-5.

dekomprese (ekvivalent TDI DCOMPRESSION PROCEDURES). K výše absolvovaným kurzům byly všem příslušníkům zahraničních policejních složek uděleny certifikáty a předány výukové materiály.⁴⁶

⁴⁶ Expertní mise – zpráva ze zahraniční služební cesty (PPR-16079-7/ČJ-2013-990431). Praha 2013, s. 2-3.

5 Výsledky a diskuse

5.1 Vyhodnocení pátrání PO Labe za období 2014 – 2016

Tabulka 2: Vyhodnocení pátrání za rok 2014
(zpracováno autorem)

2014	PO Labe	ČR
Celkový počet akcí	78	433
Celkový počet hodin	1.771	14.686
Pátrání po osobách	23	174
Nález	13	107
Vyloučení nálezu	9	51
Nenalezeno	1	16
Pátrání po věcech pocházející z trestné činnosti	28	125
Nález	5	38
Vyloučení nálezu	23	71
Nenalezeno	0	16
Zachráněné hodnoty (Kč)	5.000	16.000
Pátrání po věcech, kterými byla trestná činnost spáchána	19	58
Nález	0	9
Vyloučení nálezu	18	41
Nenalezeno	1	8
Pomoc fyzickým a právnickým osobám	11	31
Zachráněné hodnoty (Kč)	767.000	1.004.000

Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Tabulka 3: Vyhodnocení pátrání za rok 2015
(zpracováno autorem)

2015	PO Labe	ČR
Celkový počet akcí	41	372
Celkový počet hodin	663	13.217
Pátrání po osobách	11	142
Nález	7	104
Vyloučení nálezu	3	26
Nenalezeno	1	12
Pátrání po věcech pocházející z trestné činnosti	4	54
Nález	1	26
Vyloučení nálezu	3	19
Nenalezeno	0	9
Zachráněné hodnoty (Kč)	120.000	159.000
Pátrání po věcech, kterými byla trestná činnost spáchána	4	26
Nález	1	7
Vyloučení nálezu	3	14
Nenalezeno	0	5
Pomoc fyzickým a právnickým osobám	9	70
Zachráněné hodnoty (Kč)	820.000	1.384.000

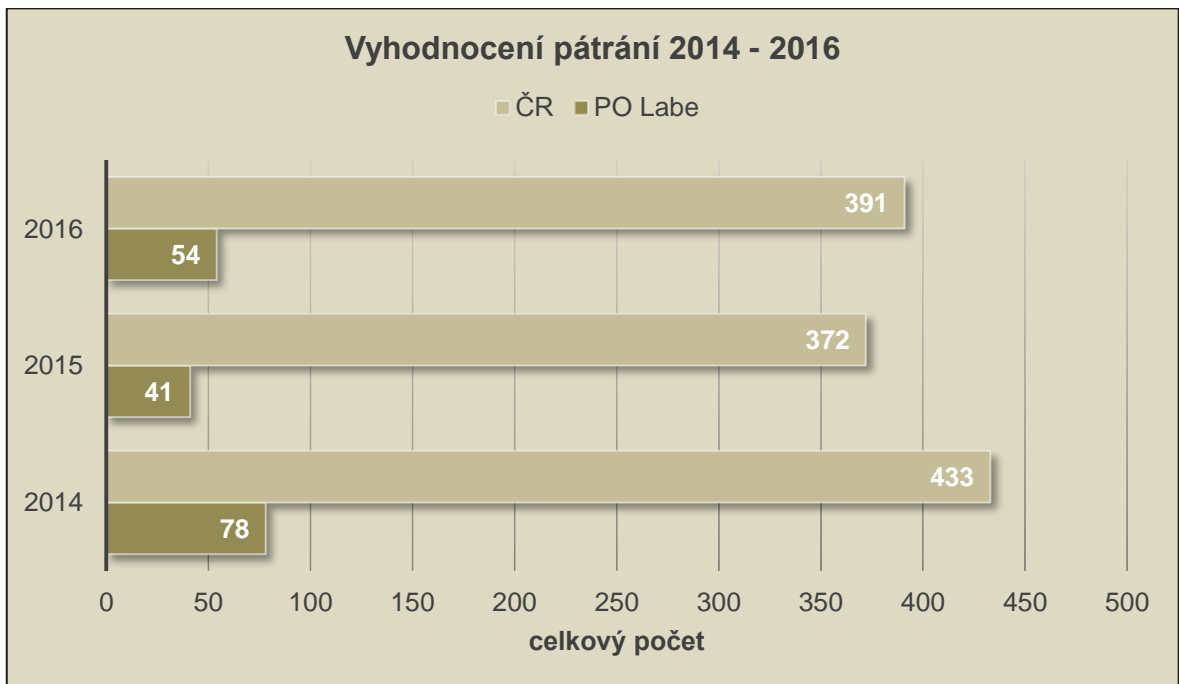
Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Tabulka 4: Vyhodnocení pátrání za rok 2016
(zpracováno autorem)

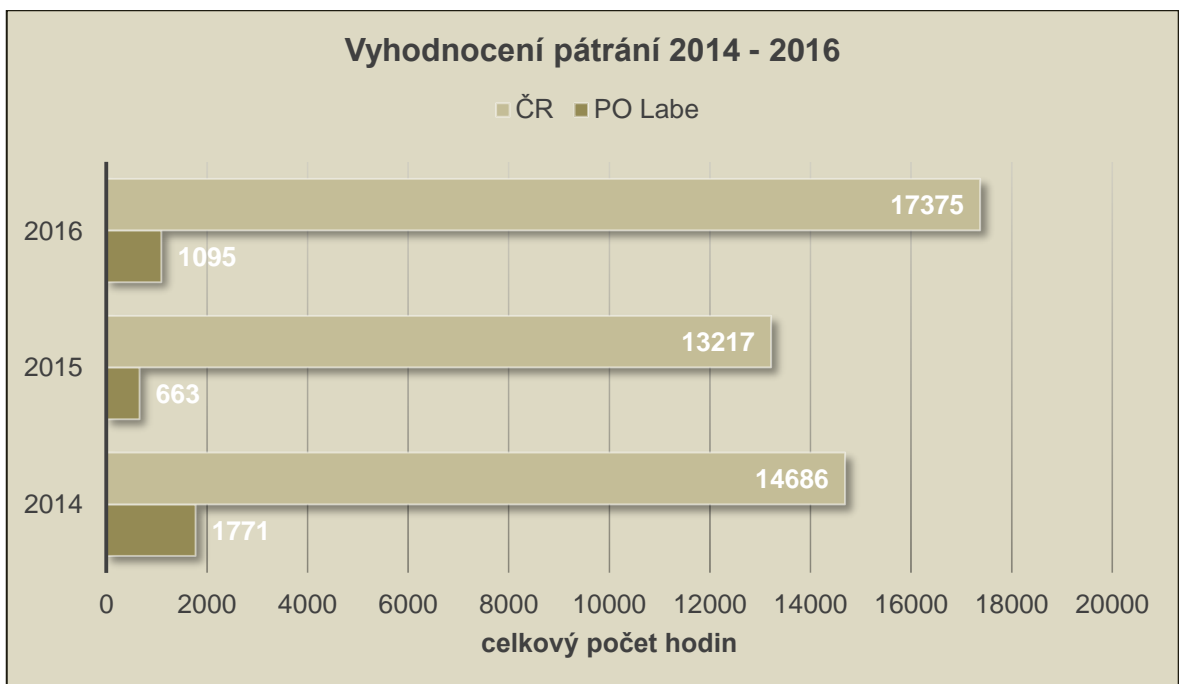
2016	PO Labe	ČR
Celkový počet akcí	54	391
Celkový počet hodin	1.095	17.375
Pátrání po osobách	7	127
Nález	6	95
Vyloučení nálezu	1	14
Nenalezeno	0	18
Pátrání po věcech pocházející z trestné činnosti	9	55
Nález	4	25
Vyloučení nálezu	5	29
Nenalezeno	0	1
Zachráněné hodnoty (Kč)	17.000	75.000
Pátrání po věcech, kterými byla trestná činnost spáchána	6	26
Nález	2	12
Vyloučení nálezu	4	11
Nenalezeno	0	3
Pomoc fyzickým a právnickým osobám	7	86
Zachráněné hodnoty (Kč)	22.000	816.000

Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Graf 1: Počet potápěčských akcí za období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

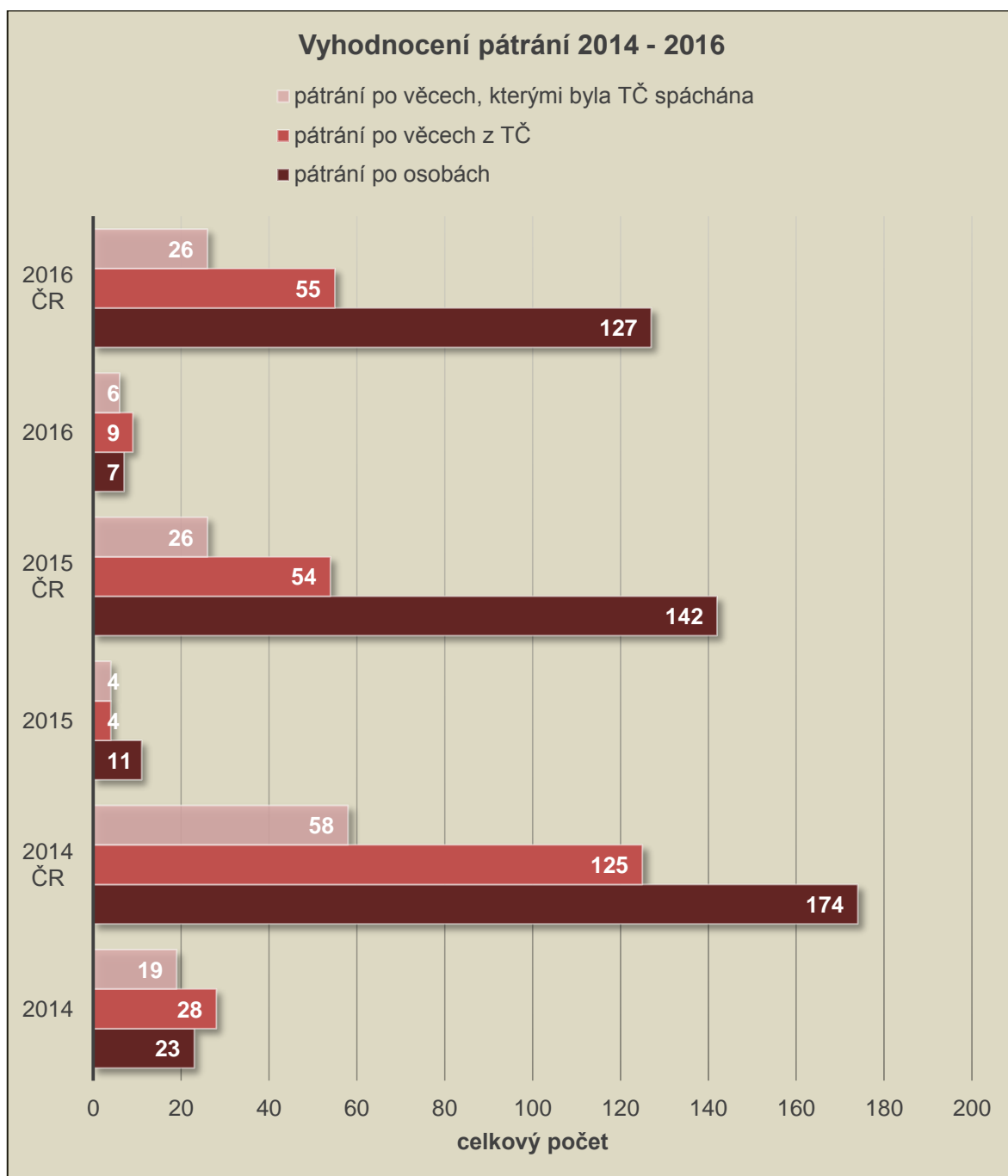

Graf 2: Počet hodin pod vodní hladinou za období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

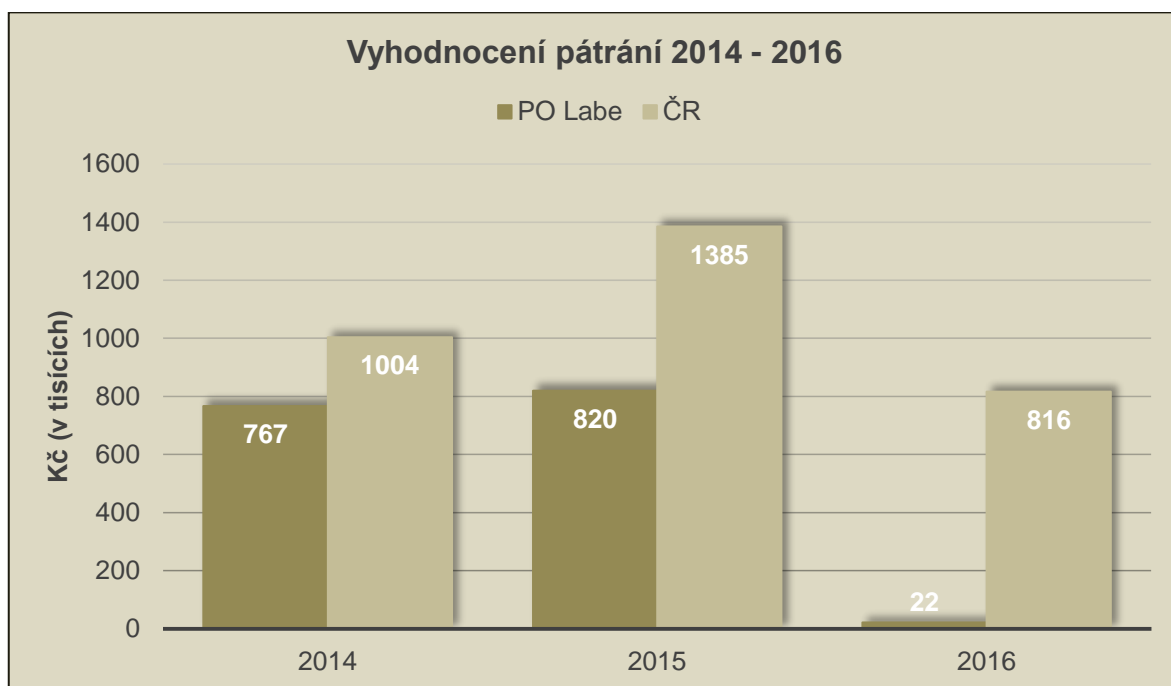
Zdroj Graf 1 a 2: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Graf 3: Vyhodnocení pátrání PO Labe za období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Graf 4: Zachráněné hodnoty za období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

5.2 Vyhodnocení činnosti PO Labe za období 2014 – 2016

Tabulka 5: Vyhodnocení činnosti za rok 2014
(zpracováno autorem)

2014	PO Labe	ČR
Celkový počet činností	23	102
Celkový počet hodin	362	1.817
Zajišťovací činnost	7	37
Preventivní činnost	0	3
Prezentační činnost	16	62

Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Tabulka 6: Vyhodnocení činnosti za rok 2015
(zpracováno autorem)

2015	PO Labe	ČR
Celkový počet činností	15	96
Celkový počet hodin	239	2.144
Zajišťovací činnost	3	24
Preventivní činnost	1	2
Prezentační činnost	11	70

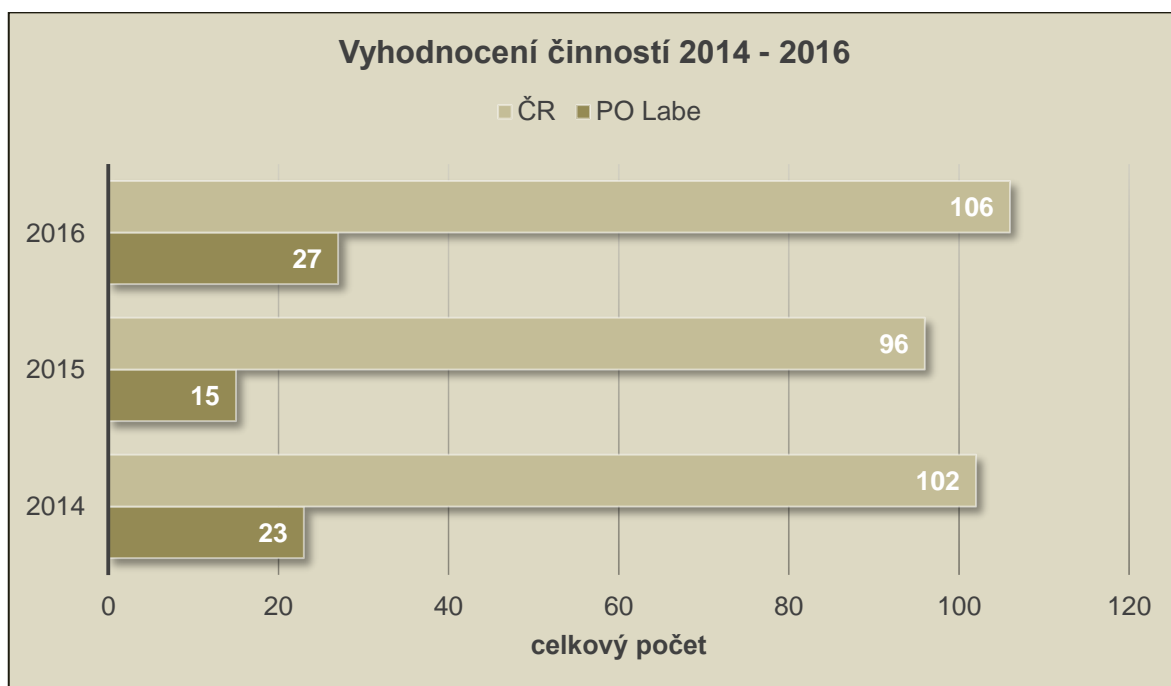
Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Tabulka 7: Vyhodnocení činnosti za rok 2016
(zpracováno autorem)

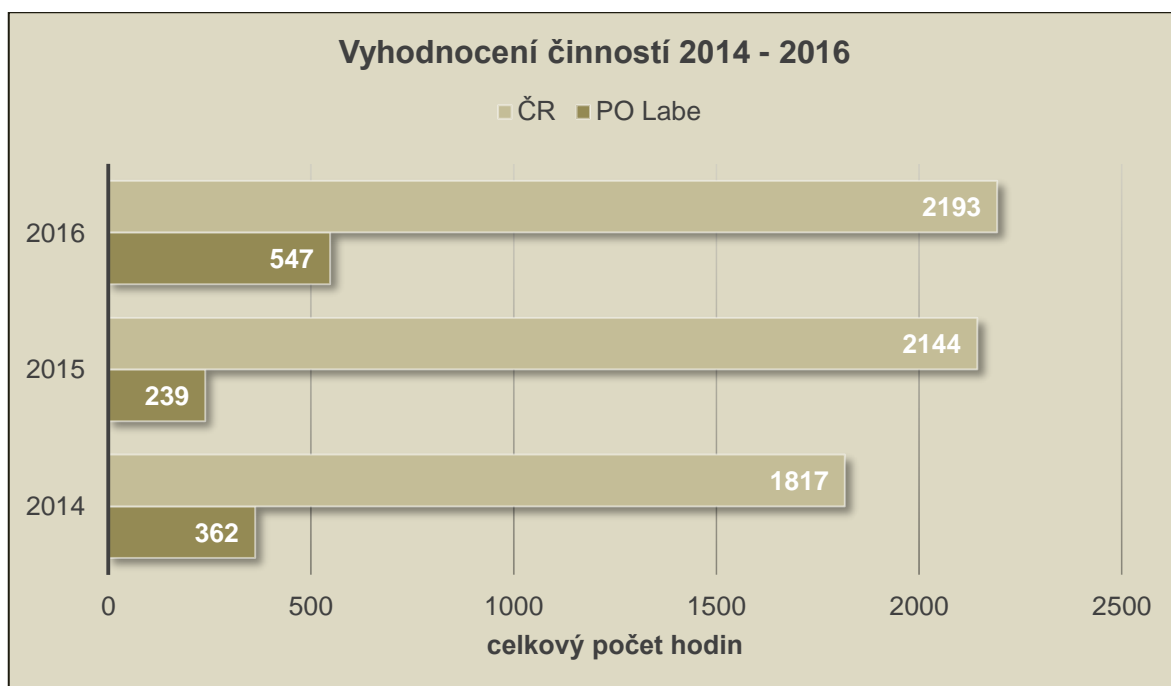
2016	PO Labe	ČR
Celkový počet činností	27	106
Celkový počet hodin	547	2.193
Zajišťovací činnost	3	24
Preventivní činnost	1	3
Prezentační činnost	23	79

Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Graf 5: Celkový počet činností období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

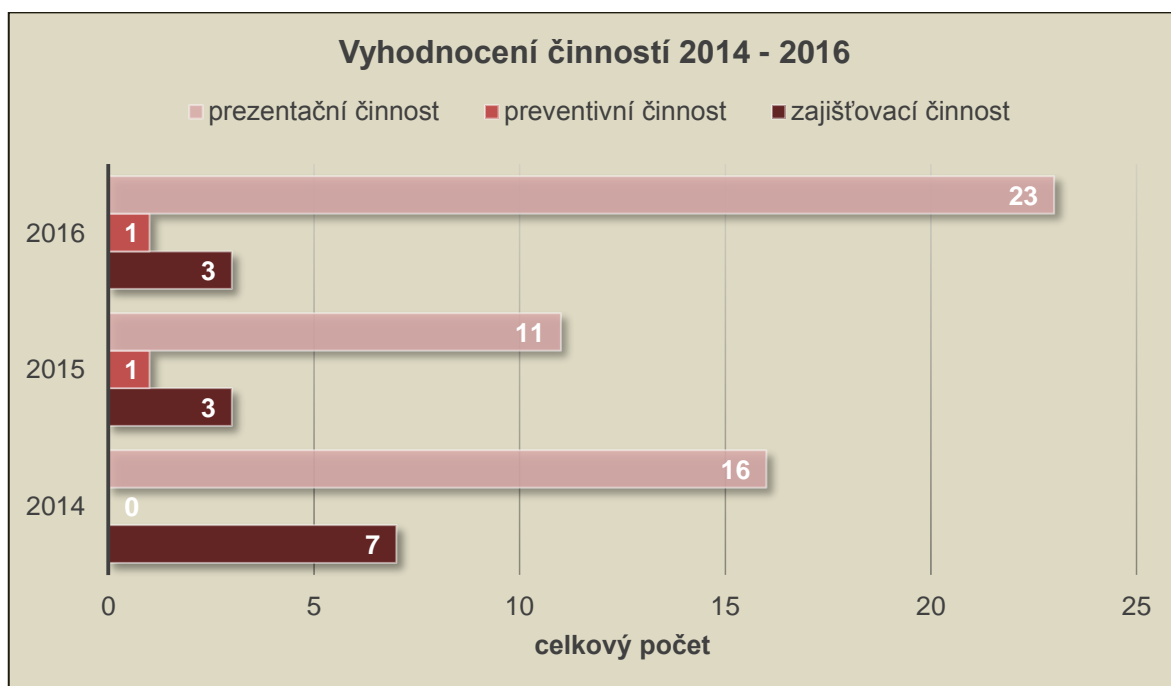

Graf 6: Celkový počet hodin období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

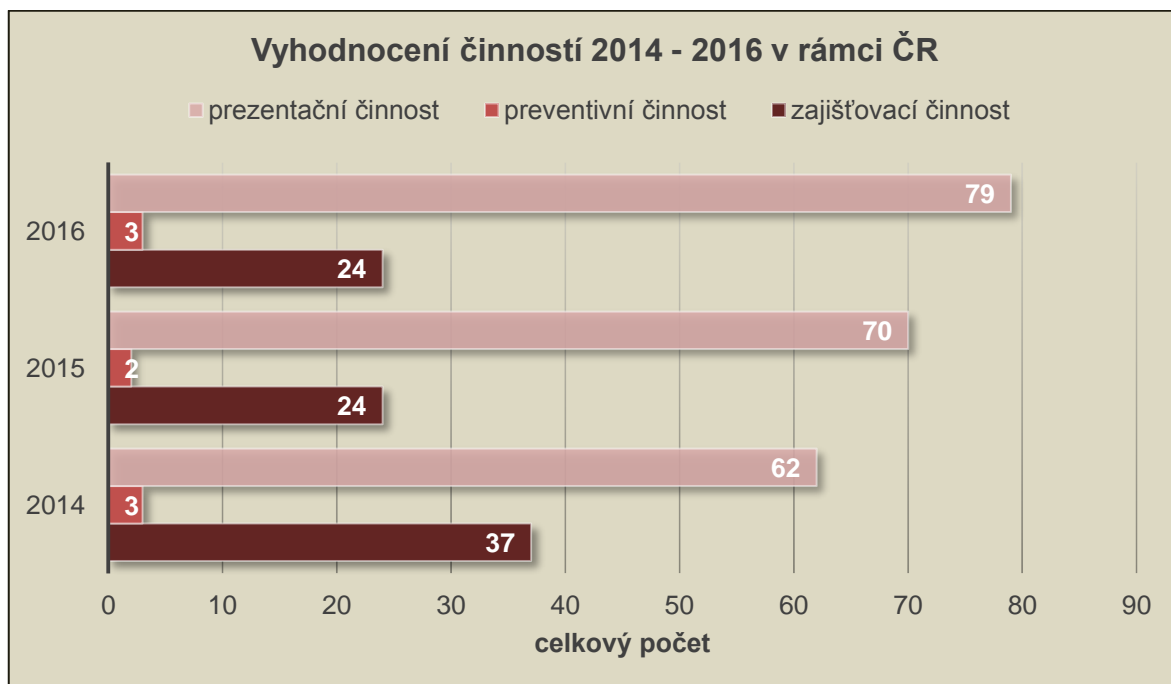

Zdroj Graf 5 a 6: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016].
Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Graf 7: Vyhodnocení činností PO Labe za období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

Graf 8: Vyhodnocení činností za období 2014 – 2016 v rámci ČR
(zpracováno autorem)

Zdroj Graf 7 a 8: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016].
Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/

5.3 Vyhodnocení ponorů PO Labe za období 2014 – 2016

Tabulka 8: Vyhodnocení ponorů za rok 2014
(zpracováno autorem)

2014	PO Labe	ČR
Celkový počet ponorů	137	757
Celkový doba ponorů (h)	108	731
Bezdekompresní ponory	130	708
Dekompresní ponory	7	49
Ponory pod ledem	0	0
Ponory při teplotě pod 0 °C	2	7
Ponory uskutečněné ve dne	136	726
Ponory uskutečněné v noci	1	31

Tabulka 9: Vyhodnocení ponorů za rok 2015
(zpracováno autorem)

2015	PO Labe	ČR
Celkový počet ponorů	55	583
Celkový doba ponorů (h)	39	607
Bezdekompresní ponory	55	573
Dekompresní ponory	0	10
Ponory pod ledem	0	14
Ponory při teplotě pod 0 °C	0	13
Ponory uskutečněné ve dne	50	541
Ponory uskutečněné v noci	5	42

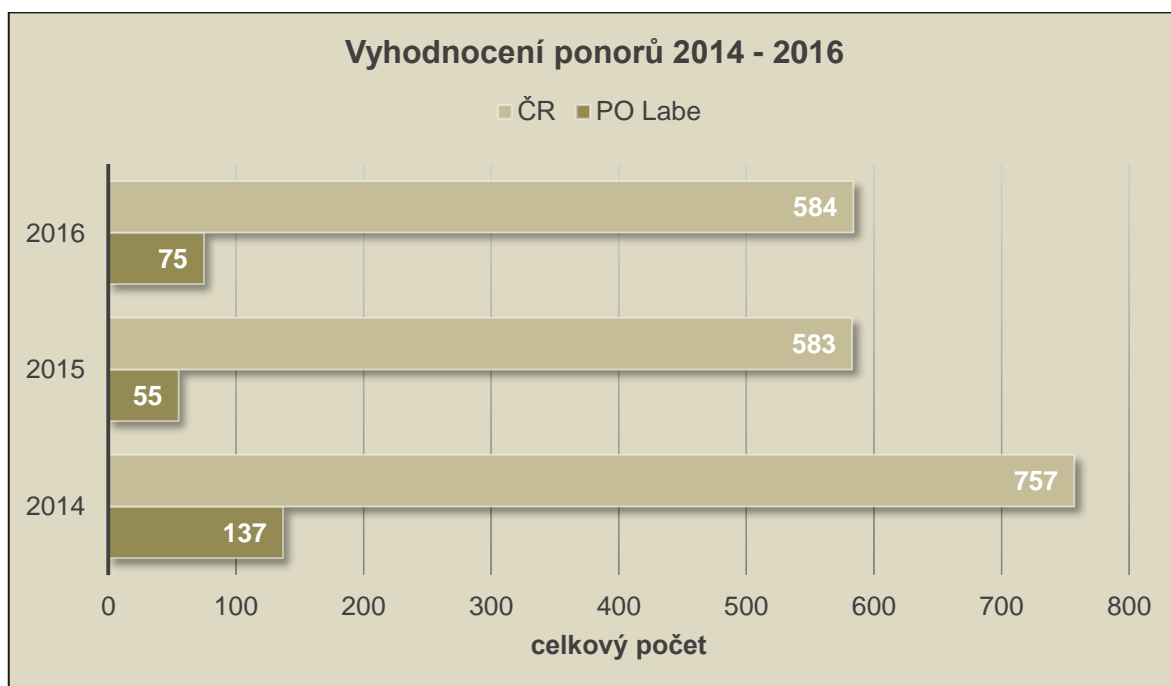
Zdroj Tabulka 8 a 9: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Tabulka 10: Vyhodnocení ponorů za rok 2016
(zpracováno autorem)

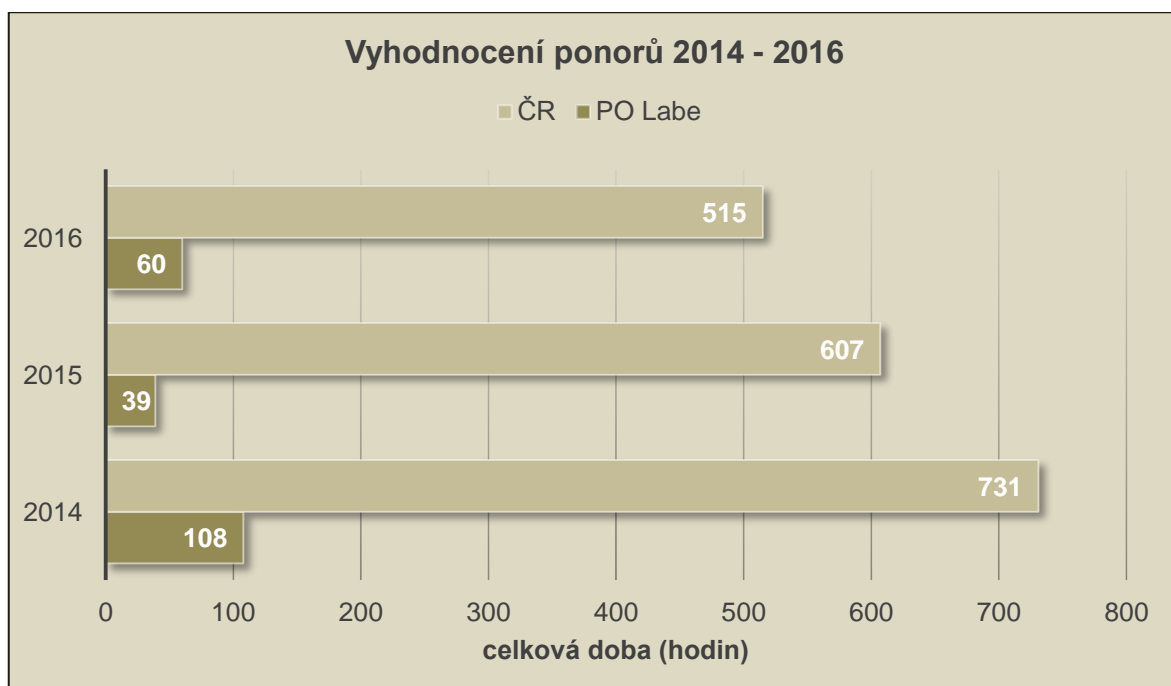
2016	PO Labe	ČR
Celkový počet ponorů	75	584
Celkový doba ponorů (h)	60	515
Bezdekompresní ponory	75	576
Dekompresní ponory	0	8
Ponory pod ledem	2	11
Ponory při teplotě pod 0 °C	2	17
Ponory uskutečněné ve dne	75	532
Ponory uskutečněné v noci	0	52

Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Graf 9: Celkový počet ponorů období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

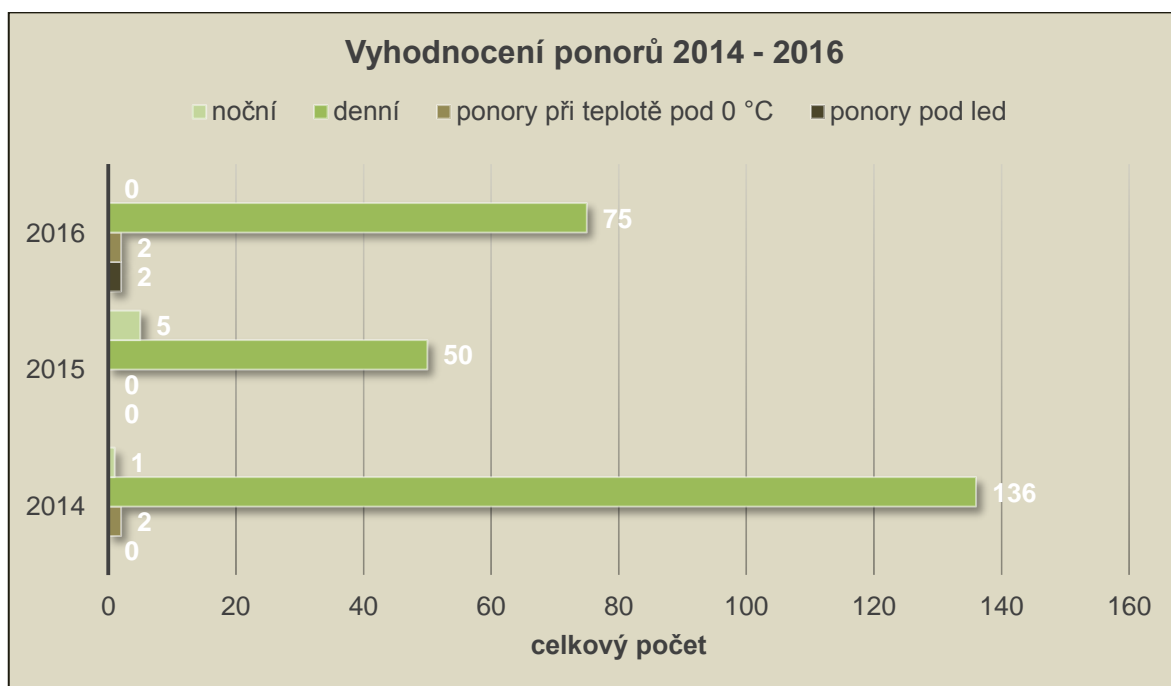

Graf 10: Celková doba ponorů období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

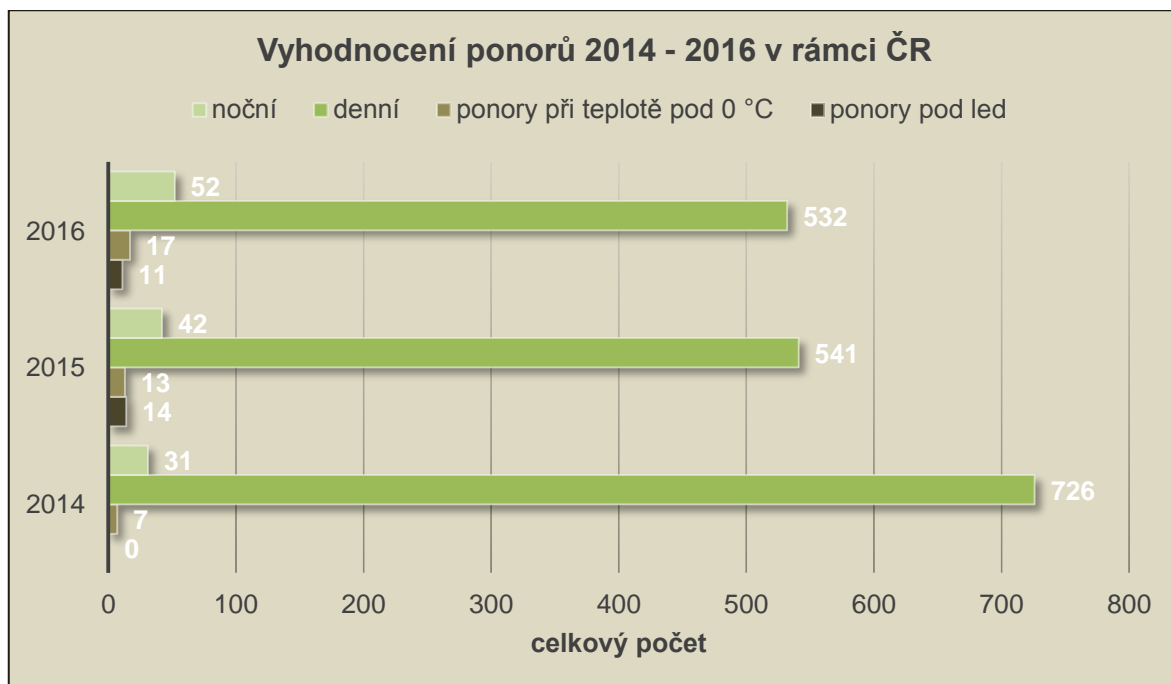

Zdroj Graf 9 a 10: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016].
Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Graf 11: Vyhodnocení ponorů PO Labe za období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

Graf 12: Vyhodnocení ponorů za období 2014 – 2016 v rámci ČR
(zpracováno autorem)

Zdroj Graf 11 a 12: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

5.4 Vyhodnocení práce PO Labe za období 2014 – 2016

Tabulka 11: Vyhodnocení práce za rok 2014
(zpracováno autorem)

2014	PO Labe	ČR
Příprava před akcí (h)	132	773
Cesta na místo + zpět (h)	445	3.758
Práce na místě (h)	951	8.886
Ošetření potápěčského materiálu (h)	243	1.269

Tabulka 12: Vyhodnocení práce za rok 2015
(zpracováno autorem)

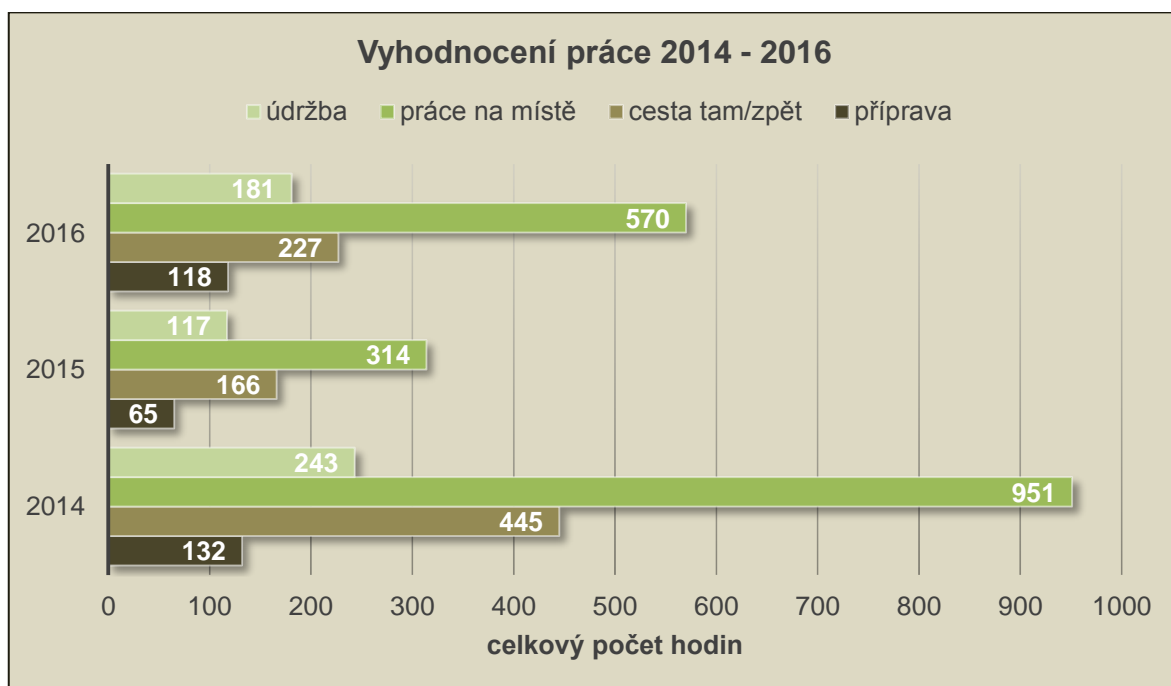
2015	PO Labe	ČR
Příprava před akcí (h)	65	449
Cesta na místo + zpět (h)	166	3.021
Práce na místě (h)	314	9.038
Ošetření potápěčského materiálu (h)	117	710

Tabulka 13: Vyhodnocení práce za rok 2016
(zpracováno autorem)

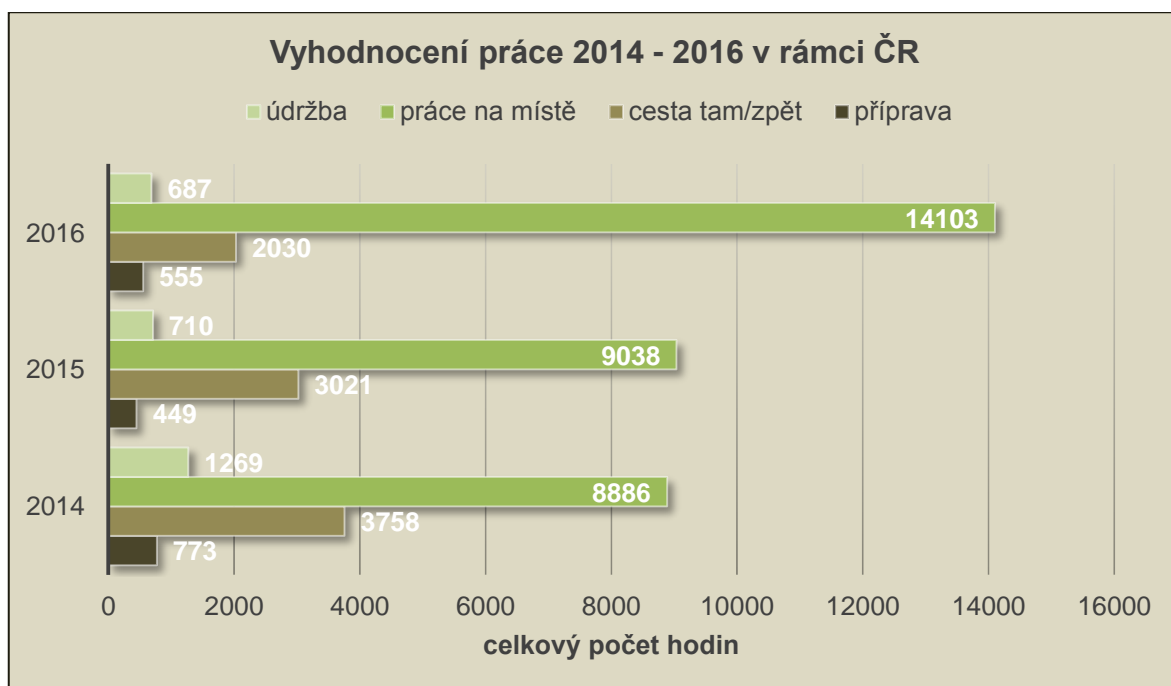
2016	PO Labe	ČR
Příprava před akcí (h)	118	555
Cesta na místo + zpět (h)	227	2.030
Práce na místě (h)	570	14.103
Ošetření potápěčského materiálu (h)	181	687

Zdroj Tabulka 11, 12 a 13: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Graf 13: Vyhodnocení práce PO Labe za období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

Graf 14: Vyhodnocení práce za období 2014 – 2016 v rámci ČR
(zpracováno autorem)

Zdroj Graf 13 a 14: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016].
Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/

5.5 Vyhodnocení lokalit PO Labe za období 2014 – 2016

Tabulka 14: Vyhodnocení lokalit za rok 2014
(zpracováno autorem)

2014	PO Labe	ČR
Řeka	45	175
Rybník	3	62
Přehrada	13	118
Umělá nádrž, studna, lom	17	66

Tabulka 15: Vyhodnocení lokalit za rok 2015
(zpracováno autorem)

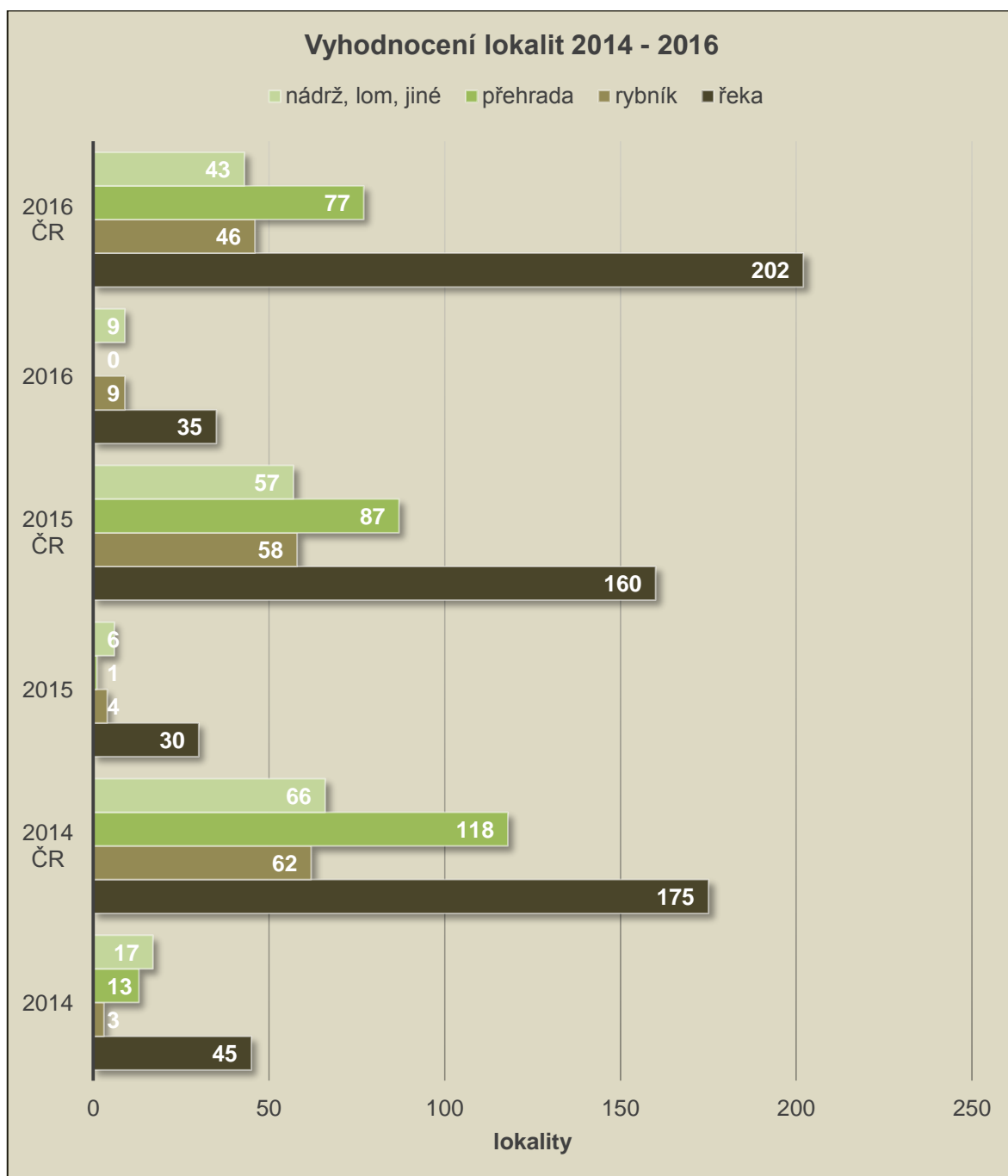
2015	PO Labe	ČR
Řeka	30	160
Rybník	4	58
Přehrada	1	87
Umělá nádrž, studna, lom	6	57

Tabulka 16: Vyhodnocení lokalit za rok 2016
(zpracováno autorem)

2016	PO Labe	ČR
Řeka	35	202
Rybník	9	46
Přehrada	0	77
Umělá nádrž, studna, lom	9	43

Zdroj Tabulka 14, 15 a 16: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Graf 15: Vyhodnocení lokalit PO Labe za období 2014 - 2016
(zpracováno autorem)

Zdroj: Policejní prezidium České republiky [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Při vlastním empirickém průzkumu byla vyhodnocena pracovní činnost specializovaného policejního útvaru PO Labe za období 2014 – 2016, který vykonává potápěčské aktivity v rámci Krajského ředitelství policie Středočeského kraje od 80. let minulého století. Ve statistických údajích se vždy toto oddělení řadilo na první místa v celorepublikových výsledcích. Pracovní vytíženost policistů vyplývá i z geografické polohy říčního oddělení. Útvar je situován v největším krajském regionu, hned vedle vodní cesty, řeky Labe. Jeho šestičlenná potápěčská skupina operuje na území cca 11.000 km², což odpovídá téměř 14 % území České republiky.

Za tři sledovaná období můžeme konstatovat, že značný nárůst pracovních aktivit PO Labe byl v roce 2014, což bylo v důsledku navýšení potápěčských akcí. V porovnání s celorepublikovými daty se útvar podílel v tomto exponovaném roce z 18 % na potápěčských akcích, což činí též 12 % hodin strávených pod vodní hladinou. Kromě 136 bezdekompresních ponorů bylo i 7 dekompresních. To jednoznačně ukazuje nasazení potápěčů do velkých hloubek.

Vyhodnocením pátrání sledujeme, že policejní potápěči jsou ostatními subjekty vyžádány hlavně na pátrání po osobách. Jedná se osoby pohřešované i utonulé. V letech 2014 – 2016 zachránili potápěči PO Labe hodnoty v celkové výši přes 1,5 milionu Kč, což činí 49 % v rámci celé ČR. Oddělení se nemalou měrou věnuje i ostatním činnostem. Průzkumem bylo zjištěno, že v popředí je prezentační činnost. Toto je krok správným směrem. Je podstatné, aby se široká veřejnost měla možnost seznámit s touto důležitou aktivitou. Teoretické i praktické ukázky přibližují veřejnosti náročnost této specializace. V drtivé většině probíhá potápěčská činnost v denní době. Pokud potápěčská akce snese odkladu, je z bezpečnostního hlediska vhodné potápění realizovat za denního světla. Nicméně pokud se plní důležitý a neodkladný úkol, policejní potápěči dokáží pracovat za různých světelných, tepelných a klimatických podmínek.

Z vyhodnocení práce PO Labe a zpracovaných grafů je patrné, že opět rok 2014 byl nejvytíženější. Oddělení se podílelo z 11 % na pracovních činnostech přímo na místě akce, v rámci ČR. Potápěčská skupina PO Labe je nejvíce nasazována na říční vodní lokalitu, takže plní zpravidla úkoly, pro které prioritně vznikla. Následující vytíženou lokalitou je přehradní nádrž.

6 Závěr

Diplomová práce byla zpracovávána systematicky. Představila Policii České republiky, bezpečnostní složku, bez které si bezproblémové fungování státu nelze představit. Pomáhá a chrání občany naší země, jejich majetek a zajišťuje veřejný pořádek včetně prevence trestné činnosti. Jedná se bez pochyb o veřejnou službu.

Autor představil potápění od obecné roviny, až ke speciální potápěčské činnosti u organizované složky. Díky svojí profesionální potápěčské minulosti nastínil problematiku policejního potápění a prezentuje potápěčské aktivity jednoho organizačního článku Policie ČR.

Potápění nepředstavuje jen způsob, jak například trávit dovolenou u moře, ale kromě záliby je to v podmínkách Policie České republiky zajímavá a důležitá činnost. Jak bylo řečeno v úvodu práce – profese policejního potápěče je značně náročná, vyžaduje stoprocentní zdravotní, fyzický i psychický stav jedince. Samotný ponor však není jedinou činností v rámci pracovní náplně potápěče, neboť další stovky hodin jsou věnovány přípravě a plánování sestupů pod vodní hladinu a následnému ošetření a údržby výstroje.

Každoročně dochází ke zkvalitnění výcviku v pátrání v libovolných hloubkách, ve zdokonalování se v zajišťování stop a ohledání místa nálezu pod vodní hladinou s použitím technických prostředků, videokamer či stále oblíbenějších a mobilnější GoPro videotechniky. Policejní potápěči plní úkoly i v rámci IZS, kde prověřují svoje kvality zejména v součinnostních cvičeních. Potřebný prostor je věnován rovněž individuálnímu procvičování dovedností dle požadavků instruktorů potápěčské činnosti. Lze konstatovat, že policejní potápěči plnili požadované úkoly na vynikající úrovni, pokud bylo potřeba i bez ohledu na systém služeb a osobní volno. Jak instruktoři skupin, tak i další potápěči jednotlivých krajů a útvarů jsou k výkonu této odbornosti vázáni profesionální hrdostí. Pro informovanost je nutné se zmínit o tom, že práce pod vodní hladinou při pátrání po osobách a věcech a tím zajišťování kriminalistických stop a důkazních materiálů ve vodním prostředí, je činností ve zdraví škodlivých pracovních podmínkách s rizikem fyzikálních, chemických a biologických vlivů, jež vyžaduje použití kvalitních izolačních dýchacích přístrojů a další speciální výstroje.

Neméně důležité jsou potápěčské akce směřující k nalezení věcí, kterými byla trestná činnost spáchána nebo věcí, pocházejí z této trestné činnosti. V řadě případů jsou pachatelé na základě těchto vypátraných věcí usvědčeni a následně spravedlivě potrestáni, což jen podtrhuje význam této nedílné policejní složky.

Poslední roky ukazují, že policejní potápěčská činnost se stále zdokonaluje a vyvíjí směrem dopředu, což je dobré znamení nejen pro samotné policisty, kteří tuto činnost vykonávají, ale i pro orgány činné v trestním řízení. Je velice důležité, aby stopy ve vodním prostředí byly zajišťovány profesionálně a precizně. Možná právě proto by mělo docházet k potřebné systematizaci a vytvořit třeba běžnou soupravu pro zajišťování stop pod vodní hladinou, která by byla standardní součástí výjezdových potápěčských vozidel.

Během diplomové práce se autor držel faktů z odborných textů, zdrojů a resortních předpisů, které mu byly dostupné. Bylo čerpáno z primárních i sekundárních zdrojů. Měl možnost nahlédnout do odborných publikací a tím prostudovat desítky stran literatury, která se tématem policejního potápění dopodrobna zabývá, analyzuje či objasňuje. Též byly využity intranetové zdroje resortu, které výrazně přispěly zejména při vlastním empirickém průzkumu. Bylo postupováno dle zadání diplomové práce a pokynů, včetně všech náležitostí s tímto spojených. Autor vycházel z vlastních několikaletých policejně-potápěčských zkušeností a praxe, kdy byl nespočetkrát nasazen na vypátrání těla či předmětu, jeho následného vyzdvižení či odstranění závady pod vodní hladinou. I když toto téma jde bezpochyby dále rozvíjet a tvořit, předpokládá, že i v tomto rozsahu zpracované postřehy smysluplné a cíl práce splněn.

Závěrem lze konstatovat, že v profesi policejního potápěče se skutečně nejedná o potápění jako takové, ale o jakousi profesionální pracovní činnost pod vodní hladinou a vždy, když si jedinec chce užít těchto aktivit – se vším všudy, co k této zálibě patří, měl by vyrazit do lokalit, kde voda přináší život, barvy a hlavně relax.

7 Seznam použitých zdrojů

Knihy a monografické publikace

PIŠKULA, F., PIŠKULA, M. a ŠTĚTINA, J. *Sportovní potápění*. 1. vydání. Praha: Naše vojsko, 1985. stran 360. bez ISBN.

PEKOVÁ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. stran 712. ISBN 978-80-7357-351-5.

MOUNTAIN, A. *Potápění*. Praha: Svojk a Co, 1998. stran 160. ISBN 80-7237-134-7.

NOVOMESKÝ, F. *Potápěčská medicína*. 1. vydání. Martin: Osveta, 2013. stran 415. ISBN 978-80-8063-397-4.

ŠTEINBACH, M. *Čtvrtstoletí Policie ČR*. 1. vydání. Praha: Policejní prezidium ČR, 2016. stran 127. bez ISBN.

TRAINITO, E. *Podmořské divy světa*. 1. vydání. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. stran 300. ISBN 80-7181-126-2.

VOKUŠ, J. *Police České republiky*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium ČR, 2010. stran 84. bez ISBN.

Příspěvky ve sbornících

BERKA, I. Problémy při identifikaci utonulých. In: *Kriminalistický sborník*. Praha: Kriminalistický ústav Policie ČR, 2005, ročník XLIX, číslo 1, strana 21-24.

Příspěvky v časopisech

BROŽOVÁ, E. Policisté a voda. *Policista*. 2013, číslo 8, strana 12. ISSN 1211-7943.

VITNEROVÁ, M. Policisté a voda. *Policista*. 2013, číslo 8, strana 10-11. ISSN 1211-7943.

Internetové zdroje – webové stránky

Police ČR [online]. Praha © 2014. [cit. 11. 11. 2016]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/historie-policie-a-cetnictva.aspx>.

Intranetové zdroje – webové stránky

PP ČR [online]. Praha © 2014. [cit. 11. 12. 2016]. Dostupné z: <http://apli-jm.pcr.cz/UO/potapeci>.

PP ČR [online]. Praha © 2014. [cit. 14. 02. 2016]. Dostupné z: http://cportal.pcr.cz/spc/spc_vyhod/.

Legislativa a právní dokumenty

Expertní mise – *bezpečnostní policejní spolupráce odboru speciálních potápěčských činností a výcviku ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky se zemí Bosna a Hercegovina, Černá Hora, v oblasti společného potápěčského výcviku s příslušníky SIPA a SAJ – zpráva ze zahraniční služební cesty (PPR-16079-7/ČJ-2013-990431). Praha, 2013. stran 3.*

Expertní mise – *rozvojová bezpečnostní policejní spolupráce odboru speciálních potápěčských činností a výcviku ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky se zemí Bosna a Hercegovina v oblasti vyzdvižení munice z podvodní hladiny – zpráva ze zahraniční služební cesty (PPR-21878-5/ČJ-2013-990431). Praha, 2013. stran 5.*

Policie ČR. *Statut pořádkového oddělení Labe krajského ředitelství policie Středočeského kraje (PSC-340/PDS-PS-2007). Praha, 2007. stran 6.*

Policie ČR. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 73 ze dne 9. dubna 2013, o plnění úkolů policejních potápěčů. Praha, 2013. stran 7.*

Policie ČR. *Pokyn ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky č. 5 ze dne 11. března 2013, kterým se podrobněji upravují podmínky pro výkon potápěčské činnosti v Policii České republiky. Praha, 2013. stran 17.*

Policie ČR. *Dohoda o spolupráci při potápěčských činnostech. Praha, 2012. stran 5.*

Zákon č. 400/2015 Sb., *o státním rozpočtu ČR na rok 2016* ze dne 9. prosince 2015.

Ostatní

ZÁDĚRA, T. *Historie potápění u Policie České republiky [ústní informace]. Praha, PP ČR, 24. 03. 2015.*

8 Přílohy

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
ČSFR	Československá federativní republika
ČSLA	Československá lidová armáda
ČSSR	Československá socialistická republika
EU	Evropská unie
FMV	Federální ministerstvo vnitra
HBZS	Hlavní báňská záchranná stanice
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
KŘP	Krajské ředitelství policie
MV	Ministerstvo vnitra
OMU	Ohledání místa události
PO	Poříční oddělení
PP	Policejní prezidium
PPL	Potápění pod ledem
ŘSPP	Ředitelství služby pořádkové policie
SNB	Sbor národní bezpečnosti
SR	Slovenská republika
SVAZARM	Svaz pro spolupráci s armádou
TČ	Trestná činnost
USA	Spojené státy americké
ÚRN	Útvar rychlého nasazení

Seznam obrázků

Obrázek 1: Policejní potápěč

Policejní (enkapsulovaný) potápěč plní úkoly v kontaminovaném vodním prostředí – celoobličejová maska s dýchacím regulátorem a ultrazvukovým akustickým komunikátorem, vodotěsný (suchý) celogumový potápěčský oblek, vodotěsné rukavice
(zdroj: www.policie.cz)

Obrázek 2: Pátrací činnost

Policejní potápěč při pátrací činnosti – nalezení a vyzvednutí pohřešované osoby
(zdroj: autor)

Obrázek 3: Práce pod vodou
Odstranění závady v plavební komoře na řece Labe – pohyb potápěče je pod vodní hladinou s nulovou viditelností koordinován pomocí naváděcího lana, které zajišťuje jistící potápěč
(zdroj: autor)

Obrázek 4: Potápěčská akce

*Povodně 2013 (Polabí) – koryta
řek jsou mimo kontrolu a voda je
silně kontaminována*

(zdroj: autor)

Obrázek 5: Potápění pod ledem

*Potápěčská pátrací akce za
ztížených klimatických podmínek
a pod uzavřenou vodní hladinou
(naváděcí lano = velice důležitá
součást výstroje, umožní potápěči
nalézt bezpečně cestu zpět)*

(zdroj: autor)

Obrázek 6: Potápěčský výcvik

*Simulace pátrání po pohřešované
osobě (zatopený lom, viditelnost s
LED zdrojem světla 5 m, hloubka
30 m)*

(zdroj: autor)

